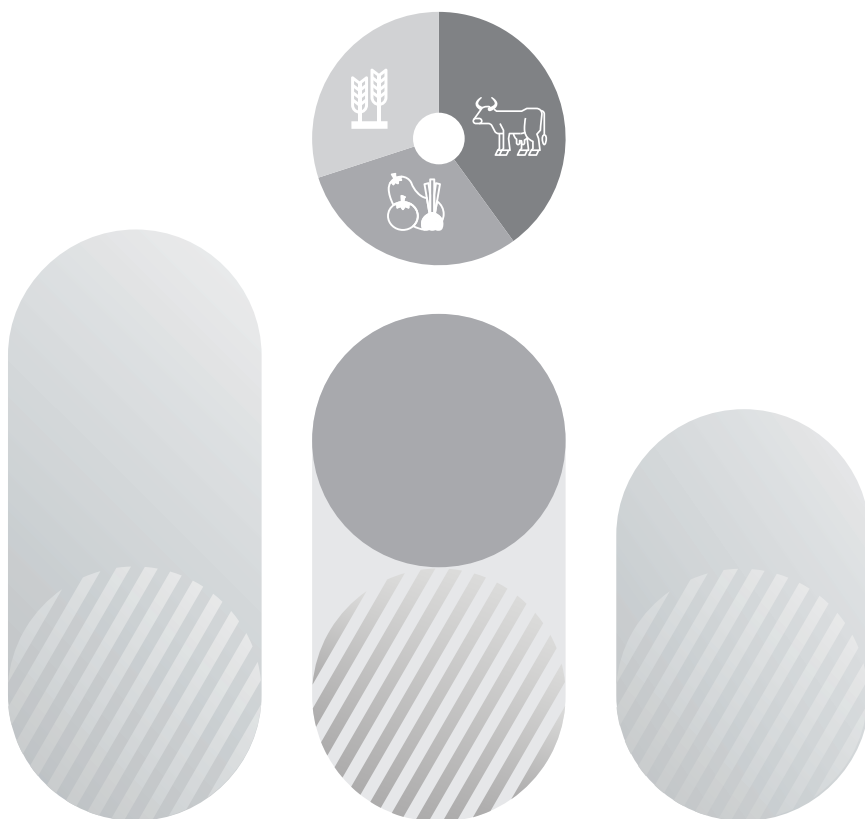

Rolnictwo w województwie łódzkim w 2018 r.

Agriculture in łódzkie voivodship in 2018

Rolnictwo w województwie łódzkim w 2018 r.

Agriculture in łódzkie voivodship in 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Ośrodek Warunków Życia i Badań Ankiety
Centre For Living Conditions and Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Jolanta Włodarczyk

Zespół autorski

Editorial team

Teresa Binio, Włodzimierz Janek, Agnieszka Jaworska, Ewa Sztendel

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Małgorzata Dąbrowska, Elżbieta Kucek

Projekt ikony

Icons made by

Freepik

ISBN 978-83-60002-99-5

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

<http://www.lodz.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Rolnictwo w województwie łódzkim w 2018 r. to kolejna edycja rocznego opracowania z zakresu statystyki rolnictwa. Źródłem danych statystycznych charakteryzujących efekty produkcji rolniczej w regionie, zawartych w niniejszym opracowaniu, są uogólnione wyniki badań reprezentacyjnych w gospodarstwach indywidualnych, szacunki i oceny rzeczoznawców, a także sprawozdawczość statystyczna z zakresu produkcji i skupu produktów rolnych. Dodatkowo, przy prezentacji dynamiki cen produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach, wykorzystano dane z miesięcznego notowania cen prowadzonego przez ankieterów statystycznych.

Publikacja składa się z: syntezy, części analitycznej oraz zestawu tablic, w których przedstawiono wyniki produkcyjne rolnictwa w 2018 r., wyodrębniając dane dla gospodarstw indywidualnych.

Poszczególne elementy opracowania zawierają dane każdorazowo ujęte w bloki tematyczne:

- charakterystyka czynników produkcji,
- użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów,
- produkcja roślinna,
- produkcja zwierzęca,
- skup i ceny produktów rolnych.

W celu ukazania zmian w produkcji rolnej w regionie, informacje zaprezentowano na tle roku poprzedniego oraz średnich z lat 2011-2015.

Publikacja zawiera ponadto uwagi metodologiczne, na które składają się podstawowe definicje stosowanych pojęć oraz zasady grupowania danych. Przyjęta terminologia, zastosowane klasyfikacje i grupowania danych, umożliwiają porównanie sytuacji w rolnictwie na terenie województwa łódzkiego z danymi ogólnokrajowymi oraz z innymi województwami.

p.o. Zastępcy Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Artur Mikulec

Łódź, lipiec 2019 r.

Preface

The publication "Agriculture in łódzkie voivodship in 2018" is the next edition of the annual study in the field of agriculture statistics. The source of statistical data contained in this study are the generalized results of representative surveys on individual farms, estimations and evaluations of experts, as well as statistical reporting from the scope of production and procurement of agricultural products. Additionally to illustrate the price dynamics of agricultural products received by farmers at market-places, data from monthly price quotations conducted by statistical interviewers was used.

The publication consists of: synthesis, analytical part and a set of tables, in which the production results of agriculture in 2018 were presented, detailing the data for individual farms.

The elements of the study contain data divided into thematic blocks:

- characteristics of production factors,
- land use and sown area,
- crop production,
- animal production,
- procurement and prices of agricultural products.

To illustrate the changes in agricultural production in the region, data is presented on the background of the previous year and average values for 2011-2015.

In addition, the study includes methodological notes, containing basic definitions and agricultural statistics' phrases as well as the rules of data aggregation. The terminology adopted in the study, applied classifications and grouping of data allow their use for comparison with national data and other voivodships.

Acting Deputy Director
of the Statistical Office in Łódź

Artur Mikulec, Ph.D

Łódź, July 2019 r.

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface	
Objaśnienie znaków umownych. Skróty	8
Symbols. Abbreviations	
Synteza.....	9
Executive summary	
Rozdział 1. Charakterystyka czynników produkcji.....	11
Chapter 1. Characteristics of production factors	
Rozdział 2. Użytkowanie gruntów.....	16
Chapter 2. Land use	
Rozdział 3. Produkcja roślinna.....	20
Chapter 3. Crop production	
Rozdział 4. Produkcja zwierzęca.....	38
Chapter 4. Animal production	
Rozdział 5. Skup i ceny produktów rolnych.....	43
Chapter 5. Procurement and prices of agricultural products	
Uwagi metodyczne.....	49
Methodological notes	

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1. Temperatury powietrza	13
Chart 1. Air temperatures	
Wykres 2. Opady	14
Chart 2. Precipitation	
Wykres 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych na 1 ha użytków rolnych	15
Chart 3. Consumption of mineral and lime fertilizers per 1 ha of agricultural land	
Wykres 4. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych ogółem w 2018 r.	16
Chart 4. Land use in agricultural holdings in 2018	
Wykres 5. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych w 2018 r.	17
Chart 5. Number of agricultural holdings and area of agricultural land by area groups in 2018	
Wykres 6. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych ogółem w 2018 r.	18
Chart 6. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2018	
Wykres 7. Struktura powierzchni zasiewów w 2018 r. według grup ziemiopłodów.....	19
Chart 7. Structure of the sown area in 2018 by agricultural crop groups	
Wykres 8. Udział powierzchni poszczególnych upraw zbożowych w ogólnej powierzchni zbóż w 2018 r.	21
Chart 8. Share of the area of the given cereals in total cereal growing area in 2018	
Wykres 9. Plony i zbiory zbóż.....	23
Chart 9. Yields and production of cereals	

Wykres 10. Plony i zbiory ziemniaków	24
Chart 10. Yields and production of potatoes	
Wykres 11. Plony i zbiory buraków cukrowych	25
Chart. 11 Yields and production of sugar beets	
Wykres 12. Plony i zbiory rzepaku i rzepiku	27
Chart 12. Yields and production of rape and turnip rape	
Wykres 13. Produkcja upraw pastewnych	28
Chart 13. Feed plants production	
Wykres 14. Struktura zbiorów z łąk trwałych w 2018 r.	30
Chart 14. Structure of production of permanents meadows in 2018	
Wykres 15. Plony i zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano)	30
Chart 15. Yields and production of permanent meadows (in terms of hay)	
Wykres 16. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2018 r.	33
Chart 16. Structure of production of ground vegetables in 2018	
Wykres 17. Struktura zbiorów owoców z drzew w 2018 r.	35
Chart 17. Structure of production of tree fruit in 2018	
Wykres 18. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2018 r.	36
Chart 18. Structure of production of berry fruits from fruit bushes and berry plantations in 2018	
Wykres 19. Pogłowie bydła	38
Chart 19. Cattle stocks	
Wykres 20. Struktura stada bydła	39
Chart 20. Structure of cattle herd	
Wykres 21. Pogłowie owiec	40
Chart 21. Sheep stocks	
Wykres 22. Pogłowie trzody chlewnej	41
Chart 22. Pigs stock	
Wykres 23. Struktura pogłowia trzody chlewnej	42
Chart 23. Structure of pigs stock	
Wykres 24. Ceny skupu i ceny targowiskowe pszenicy	44
Chart 24. Procurement and marketplace prices of wheat	
Wykres 25. Ceny skupu i ceny targowiskowe żyta	44
Chart 25. Procurement and marketplace prices of rye	
Wykres 26. Ceny skupu i ceny targowiskowe ziemniaków	45
Chart 26. Procurement and marketplace prices of potatoes	
Wykres 27. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wołowego	46
Chart 27. Procurement and marketplace prices of beef cattle for slaughter	
Wykres 28. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wieprzowego	47
Chart. 28. Procurement and marketplace prices of pigs for slaughter	
Wykres 29. Ceny skupu żywca drobiowego	47
Chart 29. Procurement prices of poultry	
Wykres 30. Ceny skupu mleka	48
Chart 30. Procurement prices of milk	

Aneks tabelaryczny

Tabular annex

- Tabl. 1. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych
Consumption of mineral and lime fertilizers
- Tabl. 2. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w gospodarstwach indywidualnych
Consumption of mineral and lime fertilizers in private farms
- Tabl. 3. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków rolnych i użytkowników w 2018 r.
Land use according to the type of agricultural land and holder residence in 2018
- Tabl. 4. Gospodarstwa rolne w 2018 r.
Agricultural holdings in 2018
- Tabl. 5. Powierzchnia zasiewów w 2018 r.
Sown area in 2018
- Tabl. 6. Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2018 r.
A. Ogółem
Crop production in 2018
A. Total
B. Gospodarstwa indywidualne
B. Private farms
- Tabl. 7. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych w 2018 r.
Area, yields and production of permanents meadows in 2018
- Tabl. 8. Pogłowie bydła i owiec w 2018 r.
A. Stan w czerwcu
Cattle and sheep stocks in 2018
A. As of June
B. Stan w grudniu
B. As of December
- Tabl. 9. Pogłowie trzody chlewnej w 2018 r.
A. Stan w marcu
Pig stocks in 2018
A. As of March
B. Stan w czerwcu
B. As of June
C. Stan w grudniu
C. As of December
- Tabl. 10. Skup ważniejszych produktów rolnych
Procurement of major agricultural products
- Tabl. 11. Ceny skupu ważniejszych produktów rolnych
Procurement prices of major agricultural products
- Tabl. 12. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach
Average marketplace prices of major agricultural products received by farmers

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol	Opis
Symbol	Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót	Znaczenie
Abbreviation	Meaning
tys.	tysiąc
thous.	thousand
mln	milion million
szt.	sztuka
pcs	piece
kg	kilogram kilogram
ha	hektar hectare
r.	rok year
cd.	ciąg dalszy
cont.	continued
dok.	dokończenie
cont.	continued
tabl.	tablica table
UR	użytki rolne agricultural land

Synteza

Analiza wyników produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz stanu i warunków produkcyjno-ekonomicznych rolnictwa w województwie łódzkim w 2018 r. wykazała, że:

- ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych wyniosła 1134,6 tys. ha, z tego 98,4% było w posiadaniu gospodarstw indywidualnych,
- powierzchnia użytków rolnych stanowiła 995,2 tys. ha (87,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych),
- powierzchnia zasiewów wyniosła 782,2 tys. ha i była o 16,1 tys. ha (o 2,0%) mniejsza w stosunku do roku 2017,
- największy udział w powierzchni zasiewów miały zboża (o 78,7%), lecz ich areał zmniejszył się o 22,9% w stosunku do ubiegłego roku,
- zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 1168,6 tys. ton, tj. o 442,9 tys. ton (o 21,0%) mniej niż w roku poprzednim,
- zbiory rzepaku i rzepiku kształtowały się na poziomie 52,0 tys. ton, tj. o 11,4 tys. ton (o 18,0%) mniej od zbiorów uzyskanych w roku 2017,
- zbiory ziemniaków wyniosły 772,0 tys. ton i były mniejsze o 359,6 tys. ton (o 31,8%) w stosunku do 2017 r.,
- zbiory buraków cukrowych określono na poziomie 372,5 tys. ton, tj. o 29,4 tys. ton (o 7,3%) niższym niż rok wcześniej,
- łącznie zebrano 532,5 tys. ton warzyw gruntowych, tj. o 9,7 tys. ton (o 1,8%) mniej niż przed rokiem,
- w 2018 r. produkcja owoców z drzew w sadach została oszacowana na 568,8 tys. ton, tj. o 247,4 tys. ton (o 77,0%) więcej w stosunku do ubiegłego roku,
- łącznie zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach w 2018 r. wyniosły 58,4 tys. ton, tj. o 24,7 tys. ton (o 73,4%) więcej niż w roku 2017,
- zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2017/2018 wyniosło 132,1 tys. ton i w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zmniejszyło się o 8,9 tys. ton (o 6,3%),
- w grudniu 2018 r. pogłowie bydła wyniosło 475,3 tys. szt. i było większe o 10,4 tys. szt. (o 2,2%) od stanu notowanego w analogicznym miesiącu 2017 r.,
- zwiększyła się (według stanu w grudniu 2018 r.) liczebność stada owiec (do 14,3 tys. szt.), ale zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej (do 1110,8 tys. szt.),
- w ujęciu rocznym wzrosły ceny skupu zbóż (pszenica, żyto, jęczmień, pszenżyto, kukurydza, owies i mieszanki zbożowe), ziemniaków jak również żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) i drobiowego, mniej płacono w skupie za żywiec rzeźny wieprzowy oraz mleko krowie.

Executive summary

Analysis of the results of crop and animal production, the condition of agriculture as well as its production and economic conditions in Łódzkie voivodship in 2018 showed that:

- total area of land in agricultural holdings amounted to 1134.6 thous. ha, of which 98.4% were owned by private farms,
- area of agricultural land amounted to 995.2 thous. ha (87.7% of the total area of land in agricultural holdings),
- sown area amounted to 782.2 thous. ha and decreased by 16.1 thous. ha (by 2.0%) compared with 2017,
- cereals had the largest share in the sown area (by 78.7%) but their area reduced by 22.9% in relation to last year,
- the crop of basic cereals including mixed cereal was estimated at 1168.6 thous. tonnes, i.e. by 442.9 thous. tonnes (by 21.0%) less than in the prior year,
- the rape and turnip rape harvest stood at 52.0 thous. tonnes, i.e. by 11.4 thous. tonnes (by 18.0%) less than in 2017,
- the potato output amounted to 772.0 thous. tonnes, by 359.6 thous. tonnes (by 31.8%) smaller than in 2017,
- the sugar beet production was set at 372.5 thous. tonnes, by 29.4 thous. tonnes (by 7.3%) smaller than a year before,
- the total of 532.5 thous. tonnes of field vegetables were gathered, i.e. by 9.7 thous. tonnes (by 1.8%) less than in the prior year,
- in 2018 production of fruit from trees in orchards was estimated at 568.8 thous. tonnes, i.e. by 247.4 thous. tonnes (by 77.0%) more than a year before,
- the total harvest from fruit-bearing shrubs and berry plantations in orchards amounted to 58.4 thous. tonnes in 2018, i.e. by 24.7 thous. tonnes (by 73.4%) more than in 2017,
- the consumption of mineral fertilisers in pure ingredient equivalent amounted to 132.1 thous. tonnes in the 2017/18 farming year, decreasing by 8.9 thous. tonnes against the corresponding period of the previous year (by 6.3%),
- in December 2018, the cattle stock amounted to 475.3 thousand heads and increased by 10.4 thous. heads (by 2.2%) compared with December 2017,
- number (as of December) of sheep increased (to 14.3 thous. heads), but the pig population was smaller than a year before (to 1110.8 thous. heads),
- procurement prices increased, among others of: cereals (wheat, rye, barley, triticale, maize, oats and cereal mixed) as well as prices of potatoes, cattle (excluding calves) and poultry for slaughter, less was paid in procurement for pigs and cow's milk on an annual basis.

Rozdział 1. Charakterystyka czynników produkcji

Chapter 1. Characteristic of production factors

1.1. Warunki agrometeorologiczne w sezonie wegetacyjnym 2017-2018

1.1. Agrometeorological conditions in the vegetation season 2017-2018

Jesień 2017 r. charakteryzowała się dużym uwilgotnieniem gleby, co wpłynęło korzystnie na stan trwałych użytków zielonych i upraw poplonowych. Jednak warunki pogodowe we wrześniu i październiku zdecydowanie nie sprzyjały przeprowadzeniu zbiorów kukurydzy oraz wykopków ziemniaków i buraków cukrowych. Obfite opady deszczu w tym okresie zwiększyły nadmiar wilgoci w glebie, a na wielu polach użycie sprzętu mechanicznego było utrudnione lub niemożliwe.

Siewy zbóż ozimych pod zbiory 2018 r., mimo utrudnień z wjazdem na pola, rozpoczęto we wrześniu i zakończono w drugiej dekadzie października. W rejonach o równomiernym rozkładzie opadów dobre uwilgotnienie gleby miało korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody ozimin.

Warunki agrometeorologiczne w listopadzie były zróżnicowane. W wyniku występujących w ciągu miesiąca częstych opadów deszczu, utrzymywał się nadmiar wilgoci w glebie, utrudniając zakończenie zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Oziminy pod zbiory 2018 r. krzewiły się w tym okresie, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały ich hartowaniu. Uprawy przed wejściem w stan zimowego spoczynku, były na ogół właściwie wyrosnięte i dobrze przygotowane do przezimowania.

Pogoda w grudniu nie stwarzała większych zagrożeń dla zimujących roślin, a jedynie utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka temperatura powietrza, wzrastająca okresami powyżej 5°C, zakłócała zimowy spoczynek roślin. W dalszym ciągu występował nadmiar opadów, a na polach, głównie w obniżeniach terenowych, pojawiły się zastoiska wody.

W okresie zimy warunki agrometeorologiczne były na ogół korzystne dla zimujących roślin. Notowane w styczniu krótkotrwałe spadki temperatury i silne wiatry, występujące przy niewielkiej pokrywie śnieżnej, nie zagrażały zimującym oziminom i tylko miejscami powodowały wysmalanie roślin. Przebieg pogody w lutym i marcu był zróżnicowany, a największym zagrożeniem dla zimujących roślin było nadmierne uwilgotnienie gleby, powodujące na polach zastoiska wodne. Straty zimowe w powierzchni zasiewów ozimin były niewielkie. Jednocześnie niezaorana część plantacji, głównie rzepaku ozimego (około 4%) została zaorana głównie w wyniku wysmalania roślin, przy braku okrywy śnieżnej oraz wymoknięcia upraw na glebach niżej położonych.

Wznowienie wegetacji roślin ozimych rozpoczęło się pod koniec marca, a rozpoczęcie prac polowych przez rolników nastąpiło na początku kwietnia, gdy warunki pogodowe znacznie się poprawiły i nastąpił gwałtowny wzrost temperatury, przy braku opadów. Praktycznie do końca kwietnia zakończono siewy: zbóż jarych, buraków cukrowych, kukurydzy na ziarno i zielonkę, oraz sadzenie ziemniaków. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało w pełni potrzeby wodne roślin. Poprawa warunków agrometeorologicznych w końcu kwietnia oraz występujące od połowy maja intensywne opady deszczu, wpłynęły korzystnie na wegetację zbóż (zarówno ozimych jak i jarych), jak też na wzrost roślinności łąkowo-pastwiskowej.

Czerwiec charakteryzował się wyjątkowo wysoką temperaturą powietrza oraz bardzo wysokim usłonecznieniem, przy jednocześnie niskich opadach atmosferycznych, co skutkowało znacznym przesuszeniem gleby i szybkim dojrzewaniem zbóż. W trzeciej dekadzie lipca i pierwszej dekadzie sierpnia prace żniwne przeprowadzono na ogół przy sprzyjającej pogodzie. Opady deszczu, miejscami ulewne, występujące przed zbiorami, pogorszyły jakość ziarna i wpłynęły niekorzystnie na końcowe zbiory zarówno zbóż jak i rzepaku.

Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki do przeprowadzenia zbioru upraw, ale wpłynęła niekorzystnie na stan uwilgotnienia gleby, co spowodowało utrudnienia w wykonywaniu orok przedsięwziętych i siewów ozimin pod zbiory w 2019 r. Występujące, głównie w drugiej połowie października, opady deszczu poprawiły uwilgotnienie gleby i miały korzystny wpływ na siew ozimin, procesy kietkowania ziarna i wschody roślin. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. W październiku trwały także prace przy zbiorze kukurydzy na ziarno oraz buraków cukrowych, a pod koniec tego miesiąca zakończono wykopki ziemniaków.

Utrzymująca się w listopadzie dodatnia temperatura powietrza podtrzymywała roślinność i stwarzała dobre warunki dla rozwoju ozimin. Korzystna pogoda sprzyjała także zakończeniu zbioru roślin okopowych i pastewnych, wykonaniu orok i innych jesiennych prac polowych. Uprawy ozime w końcowej fazie rozwoju jesienią 2018 r. przed wejściem w stan zimowego spoczynku, były dobrze rozkrzewione, a nawet, w przypadku rzepaku, nadmiernie wyrośnięte.

Suma przeciętnych opadów (z trzech stacji hydrologiczno-meteorologicznych) w 2018 r. wyniosła 463,6 mm i była mniejsza zarówno od sumy opadów w 2017 r., jak i od średniej za okres 1971-2000 odpowiednio o 250,1 mm (o 35,0%) i o 105,9 mm (o 18,6%).

Średnie miesięczne temperatury oraz opady¹ w sezonie wegetacyjnym 2017-2018 oraz średnie z wielolecia 1971-2000 ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Średnie temperatury w °C Average temperatures in °C		Suma opadów w mm Total precipitation in mm	
	miesięczne monthly	średnia z wielolecia 1971-2000 average from years 1971-2000	miesięczna monthly	średnia z wielolecia 1971-2000 average from years 1971-2000
	2017		2017	
Wrzesień September	13,4	13,0	146,8	51,3
Październik October	9,9	8,3	77,7	39,3
Listopad November	4,8	2,9	49,1	39,1
Grudzień December	2,3	-0,3	28,6	40,3
	2018		2018	
Styczeń January	1,1	-1,9	25,3	29,2
Luty February	-3,1	-0,9	8,8	26,3
Marzec March	0,7	2,9	17,6	32,6
Kwiecień April	13,3	7,7	25,6	38,1
Maj May	16,8	13,3	55,3	53,8

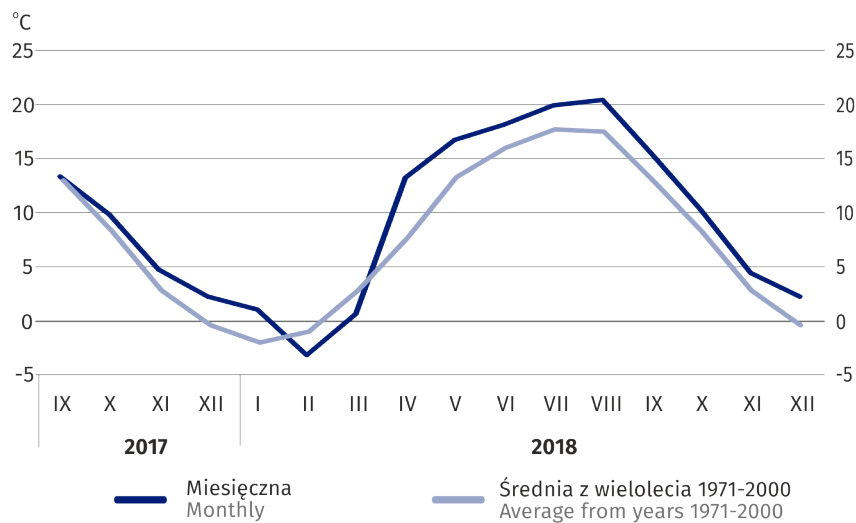
¹ Przeciętne wartości temperatur i opadów obliczono jako średnią arytmetyczną przeciętnych miesięcznych wartości z trzech stacji hydrologiczno-meteorologicznych: Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Sulejowie i Wieluniu.
The average values of temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic number of the average monthly values from three hydrological and meteorological stations: Institute of Meteorology and Water Management in Łódź, Sulejów and Wieluń.

(dok.) (cont.)

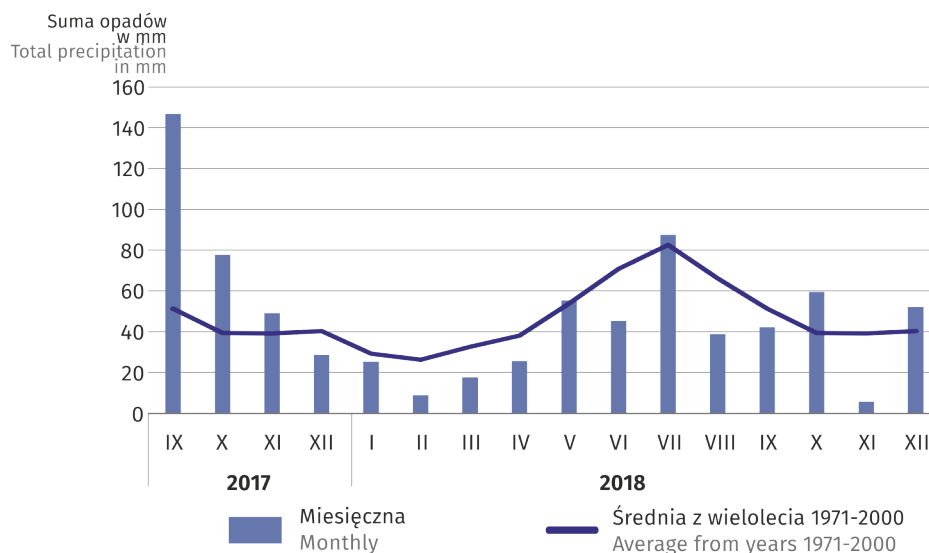
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Średnie temperatury w °C Average temperatures in °C		Suma opadów w mm Total precipitation in mm	
	miesięczne monthly	średnia z wielolecia 1971-2000 average from years 1971-2000	miesięczna monthly	średnia z wielolecia 1971-2000 average from years 1971-2000
	2018		2018	
Czerwiec June	18,2	16,0	45,3	70,8
Lipiec July	20,0	17,7	87,5	82,5
Sierpień August	20,5	17,5	38,8	66,2
Wrzesień September	15,5	13,0	42,2	51,3
Październik October	10,3	8,3	59,4	39,3
Listopad November	4,5	2,9	5,7	39,1
Grudzień December	2,3	-0,3	52,1	40,3

Wykres 1. **Temperatury powietrza**

Chart 1. Air temperatures

Wykres 2. **Opady**
Chart 2. **Precipitation**

1.2. Nawożenie mineralne

1.2. Mineral fertilization

W roku gospodarczym 2017/2018 zużycie nawozów mineralnych (NPK), w przeliczeniu na czysty składnik, wyniosło 132,1 tys. t i w stosunku do roku poprzedniego zmalało o 8,9 tys. t, tj. o 6,3%. Spadek zużycia odnotowano we wszystkich grupach nawozów: azotowych (N) o 6,9%, fosforowych (P_2O_5) o 7,0% oraz w grupie nawozów potasowych (K_2O_5) o 4,7%.

Zużycie nawozów pod zbiory 2018 r., w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych, wyniosło 132,7 kg NPK, w tym 134,0 kg NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze. W gospodarstwach indywidualnych zużyto 132,9 kg NPK na 1 ha UR i 134,2 kg NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze.

Zużycie nawozów wapniowych (łącznie z wapniowo-magnezowymi) wyniosło 31,1 tys. t CaO i było o 14,6 tys. t mniejsze (o 31,9%) niż w poprzednim roku gospodarczym. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych przeciętnie w województwie zużyto 31,3 kg CaO, tj. o 30,3% mniej niż przed rokiem.

Zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik (NPK) przedstawia poniższa tablica:

LATA GOSPODARCZE FARMING YEARS	Ogółem Total		W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms
	tys. t in thous. t	w kg na 1 ha in kg per 1 ha	
UŻYTKI ROLNE AGRICULTURAL LAND			
2009/2010 ^a	120,8	123,3	122,9
2011/2012	123,4	125,1	124,5

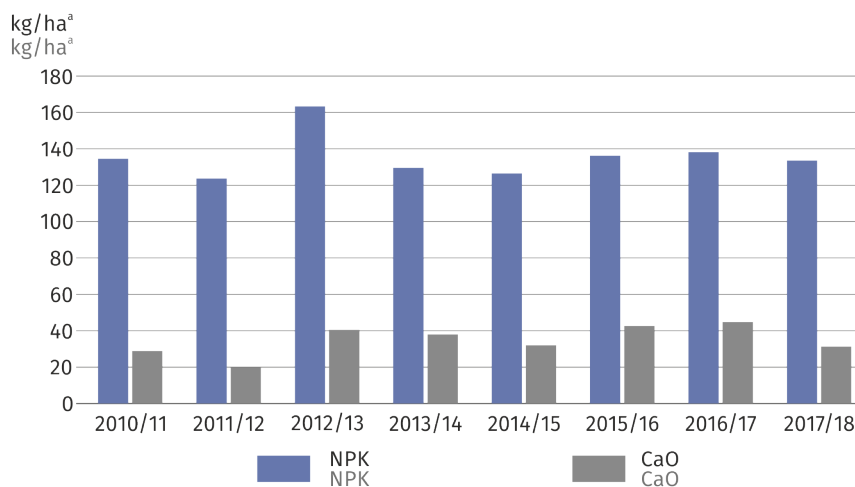
a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
a Data of the Agricultural Census 2010.

(dok.) (cont.)

LATA GOSPODARCZE FARMING YEARS	Ogółem Total		W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms
	tys. t in thous. t	w kg na 1 ha in kg per 1 ha	
UŻYTKI ROLNE (dok.) AGRICULTURAL LAND (cont.)			
2012/2013	163,8	166,7	166,9
2013/2014	129,9	135,6	135,4
2014/2015	123,4	126,9	126,4
2015/2016	131,3	136,5	136,7
2016/2017	141,0	138,6	138,3
2017/2018	132,1	132,7	132,9
UŻYTKI ROLNE W DOBREJ KULTURZE AGRICULTURAL LAND IN A GOOD AGRICULTURAL CONDITION			
2009/2010 ^a	120,8	125,5	125,1
2011/2012	123,4	126,7	126,0
2012/2013	163,8	168,9	169,1
2013/2014	129,9	136,5	136,2
2014/2015	123,4	127,8	127,2
2015/2016	131,3	137,9	140,6
2016/2017	141,0	140,0	140,8
2017/2018	132,1	134,0	134,2

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
a Data of the Agricultural Census 2010.

Wykres 3. **Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych na 1 ha użytków rolnych**
Chart 3. Consumption of mineral and lime fertilizers per 1 ha of agricultural land

a W czystym składniku.
a In pure ingredient.

Rozdział 2. Użytkowanie gruntów

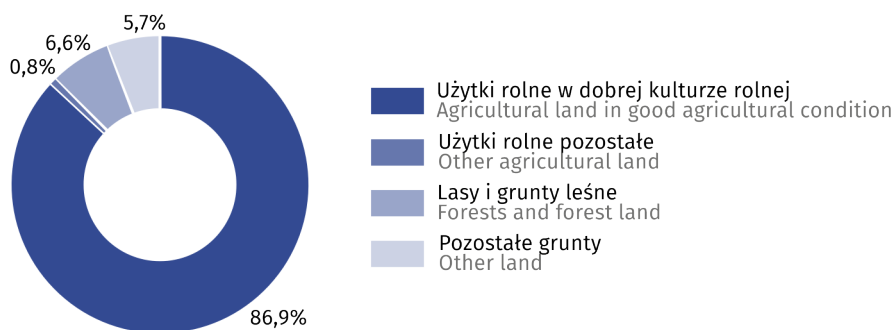
Chapter 2. Land use

W 2018 r. gospodarstwa rolne zajmowały powierzchnię 1134,6 tys. ha, w tym na gospodarstwa indywidualne przypadało 1116,4 tys. ha, tj. 98,4% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych.

Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych, w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 2,2%.

Wykres 4. **Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych ogółem w 2018 r.**

Chart 4. Land use in agricultural holdings in 2018

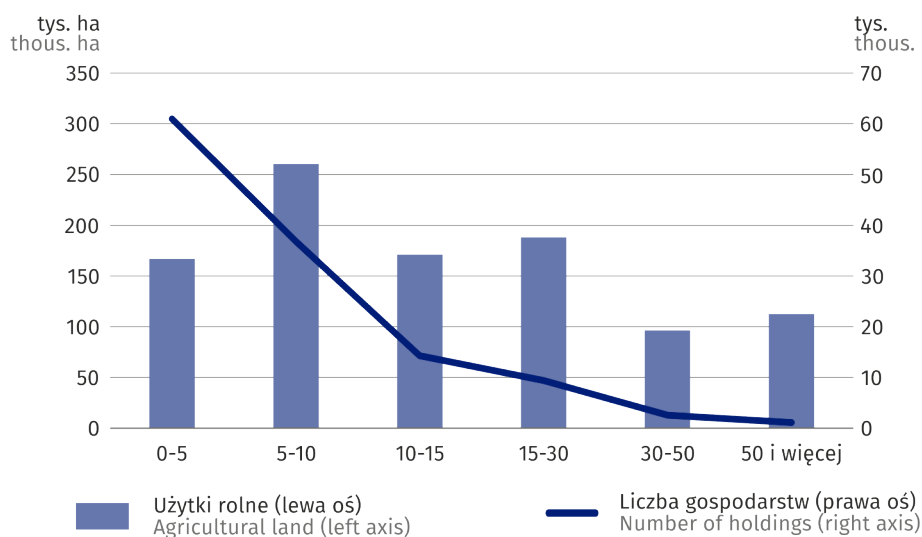

Użytki rolne

W 2018 r. liczba gospodarstw posiadających użytki rolne wyniosła 125,2 tys. (o 1,6% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim), w tym 124,8 tys. (99,7%) to gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha.

Powierzchnia użytków rolnych w tej grupie gospodarstw wyniosła 995,2 tys. ha, stanowiąc 87,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych ogółem, przypadająca na 1 gospodarstwo w 2018 r. wyniosła 7,95 ha, przy czym w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych było to 7,97 ha.

Wykres 5. **Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych w 2018 r.**
 Chart 5. **Number of agricultural holdings and area of agricultural land by area groups in 2018**

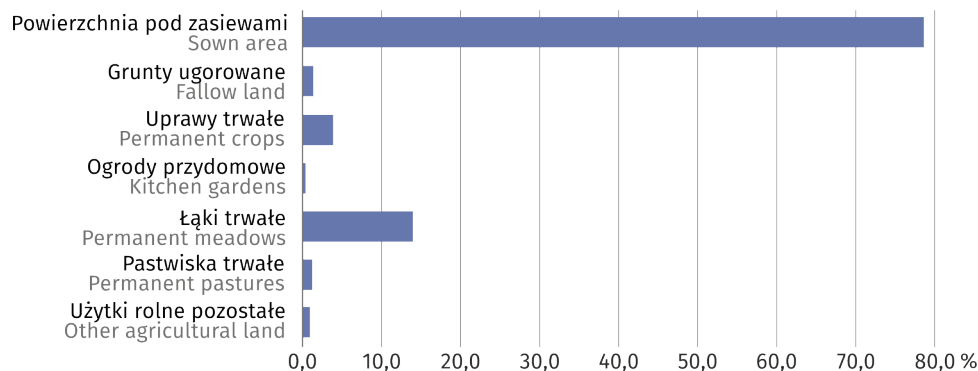

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej zajmowały powierzchnię 985,9 tys. ha i stanowiły 99,1% powierzchni użytków rolnych ogółem.

Powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwach rolnych oraz liczbę gospodarstw w 2018 r. ilustruje poniższa tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia Area		Liczba gospodarstw Number of holdings
	w ha in ha	w % użytków rolnych ogółem in % of total agricultural land	
Użytki rolne ogółem Agricultural land total	995184	100,0	125155
użytki rolne w dobrej kulturze rolnej agricultural land in good agricultural condition	985926	99,1	125150
pod zasiewami sown area	782190	78,6	114834
grunty ugorowane fallow land	13387	1,3	6985
uprawy trwałe permanent crops	38486	3,9	11480
w tym sady of which orchards	37647	3,8	10947
ogrody przydomowe kitchen gardens	1229	0,1	8380
łąki trwałe permanent meadows	139094	14,0	72825
pastwiska trwałe permanent pastures	11540	1,2	7759
użytki rolne pozostałe other agricultural land	9258	0,9	6120

Wykres 6. **Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych ogółem w 2018 r.**
 Chart 6. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2018

Powierzchnia gruntów ugorowanych (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie w plonie głównym) wyniosła 13,4 tys. ha, stanowiąc 1,3% powierzchni użytków rolnych ogółem i wzrosła o 16,7% w stosunku do roku poprzedniego.

Powierzchnia upraw trwałych wyniosła 38,5 tys. ha, stanowiąc 3,9% użytków rolnych ogółem, w tym powierzchnia sadów wyniosła 37,6 tys. ha, stanowiąc 97,8% powierzchni upraw trwałych.

Powierzchnia ogrodów przydomowych zmniejszyła się o 24,7% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 1,2 tys. ha, stanowiąc 0,1% użytków rolnych ogółem.

Powierzchnia łąk trwałych wyniosła 139,1 tys. ha, co oznacza, że w porównaniu z 2017 r. ich powierzchnia zmalała o 4,5%, do poziomu 14,0% użytków rolnych ogółem.

Pastwiska trwałe w gospodarstwach rolnych zajmowały powierzchnię 11,5 tys. ha, tj. o 7,7% mniejszą niż w 2017 r., a ich udział w powierzchni użytków rolnych ogółem wyniósł 1,2%.

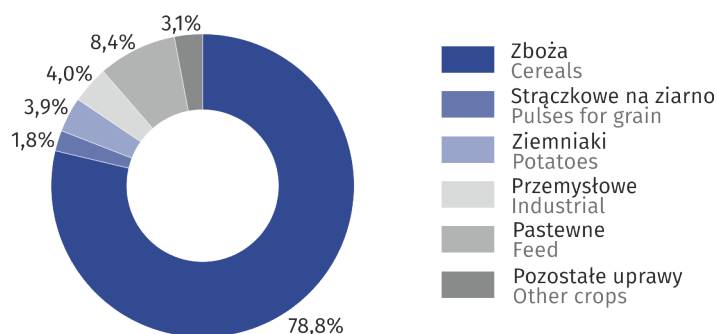
Powierzchnia zasiewów w 2018 r. wyniosła 782,2 tys. ha i była mniejsza o 2,0% w porównaniu z rokiem poprzednim, a jej odsetek w powierzchni użytków rolnych ogółem ukształtował się na poziomie 78,6%.

W 125,1 tys. gospodarstw indywidualnych (99,9% ogółu gospodarstw rolnych) zasiewy zajmowały 772,5 tys. ha.

W strukturze zasiewów dominowały zboża zajmując 78,8% ogólnej powierzchni zasiewów, następnie rośliny pastewne – 8,4% i ziemniaki – 3,9%. W dalszej kolejności znalazły się rośliny przemysłowe oraz grupa „pozostałe uprawy”, zajmując odpowiednio: 4,0% i 3,1% ogólnej powierzchni zasiewów. Najmniejszą grupę w strukturze zasiewów stanowiły rośliny strączkowe na ziarno (łącznie jadalne i pastewne) – 1,8% ogólnej powierzchni zasiewów.

Wykres 7. **Struktura powierzchni zasiewów w 2018 r. według grup ziemiopłodów**

Chart 7. Structure of the sown area in 2018 by agricultural crop groups

Powierzchnię zasiewów^a według grup ziemiopłodów i użytkowników ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Zboża ^b Cereals ^b	Strączkowe na ziarno Pulses for grain	Ziemniaki ^c Potatoes ^c	Przemysłowe Industrial	Pastwne Feed	Pozostałe ^c Other ^c
W HEKTARACH IN HECTARES							
OGÓŁEM TOTAL	782190	615771	14274	30367	31324	66062	24392
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	772494	609744	14114	29576	29452	65542	24066
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM TOTAL	100,0	78,8	1,8	3,9	4,0	8,4	3,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	100,0	78,9	1,8	3,8	3,8	8,5	3,1

a Według siedziby użytkownika. b Zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i pozostałe zbożowe. c Bez powierzchni w ogrodach przydomowych.

a According to the residence of the farm user. b Basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. c Excluding area of kitchen gardens.

Powierzchnia użytków rolnych pozostałych wyniosła 9,3 tys. ha i stanowiła 0,9% powierzchni użytków rolnych ogółem. Użytki rolne pozostałe posiadało 6,1 tys. gospodarstw.

Lasy i grunty leśne w gospodarstwach rolnych

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych w gospodarstwach rolnych wyniosła 74,3 tys. ha, stanowiąc 6,6% ich ogólnej powierzchni. Liczba gospodarstw rolnych użytkujących lasy wyniosła 53,4 tys., co stanowiło 42,6% ogólnej liczby gospodarstw.

Grunty pozostałe w gospodarstwach rolnych

W 2018 r. powierzchnia pozostałych gruntów w gospodarstwach rolnych wyniosła 65,0 tys. ha, tj. 5,7% ogólnej powierzchni gruntów i wzrosła o 9,5% w stosunku do roku poprzedniego.

Rozdział 3. Produkcja roślinna

Chapter 3. Crop production

3.1. Produkcja głównych upraw rolnych

3.1. Production of the main crops

Zboża

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi) w 2018 r. wyniosła 615,8 tys. ha i była mniejsza od powierzchni z 2017 r. o 12,1 tys. ha (o 1,9%), natomiast w porównaniu ze średnią z lat 2011-2015 była większa o 26,1 tys. ha (o 4,4%).

Powierzchnię zasiewów, plony i zbiory zbóż przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a =100	2017=100
OGÓŁEM TOTAL					
Powierzchnia w ha Area in ha	589665	627823	615771	104,4	98,1
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	32,3	36,3	30,1	93,2	82,9
Zbiory w t Production in t	1906671	2281009	1850775	97,1	81,1
w tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI of which BASIC CEREALS WITH CEREAL MIXED					
Powierzchnia w ha Area in ha	563890	600132	582045	103,2	97,0
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	31,4	35,2	28,7	91,4	81,5
Zbiory w t Production in t	1769123	2111525	1668576	94,3	79,0

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

Powierzchnia uprawy **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w 2018 r. wyniosła 582,0 tys. ha, z tego powierzchnia zbóż ozimych – 332,4 tys. ha (57,1%), a zbóż jarych 249,6 tys. ha (42,9%). W porównaniu z rokiem 2017 udział powierzchni zbóż ozimych, w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, zmniejszył się o 2,4 p. proc., w tym samym stopniu zwiększył się udział zasiewów zbóż jarych.

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni 311,5 tys. ha, tj. mniejszej niż w 2017 r. o 22,7 tys. ha (o 6,8%). Udział powierzchni zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 53,5% i był o 2,2 p. proc. mniejszy niż w roku poprzednim.

Zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zasiano na powierzchni 270,5 tys. ha, tj. o 4,6 tys. ha (o 1,7%) większej niż w roku poprzednim, a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wzrósł o 2,2 p. proc. do 46,5%.

W 2018 r. plony **zbóż ogółem** wyniosły 30,1 dt/ha, tj. mniej od uzyskanych w roku 2017 i średnich plonów z lat 2011-2015 odpowiednio o 6,2 dt/ha (o 17,1%) i o 2,2 dt/ha (o 6,8%).

Wszystkie gatunki zbóż plonowały niżej w porównaniu z rokiem poprzednim, w tym największy spadek plonów zanotowano w przypadku gryki (o 27,9%), prosa (o 26,7%) i owsa (o 20,1%).

Niekorzystny wpływ na plonowanie zbóż w 2018 r. miały przede wszystkim:

- bardzo wysokie temperatury powietrza w maju i czerwcu, które przy niewielkich opadach deszczu doprowadziły do nadmiernego przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu i szybkiego dojrzewania zbóż,
- lokalnie występujące w lipcu ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze i nawałnice z silnym wiatrem,
- małe wykorzystanie przez rolników kwalifikowanego materiału siewnego.

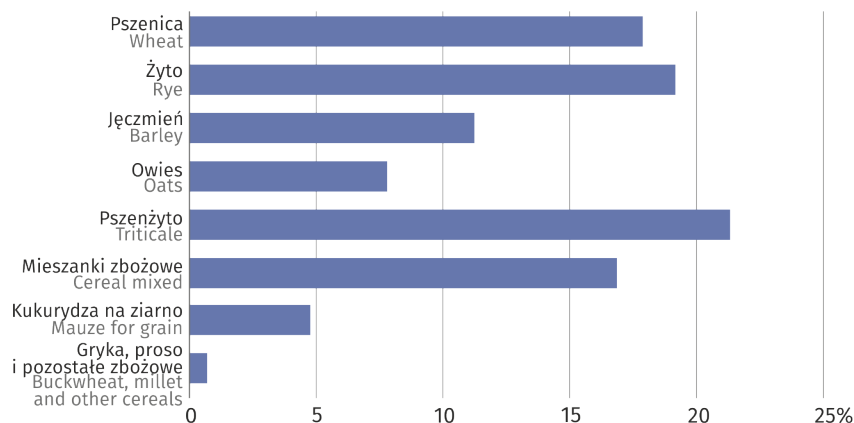
Korzystnie natomiast wpłynęły:

- niewielkie straty zimowe zbóż ozimych i dobry stan zasiewów wiosną 2018 r.,
- poprawa stanu uwilgotnienia gleby w końcu czerwca i w lipcu.

Plony zbóż ozimych (w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi) ukształtowały się na poziomie 30,2 dt/ha i były niższe w porównaniu z rokiem 2017 o 17,5%, a **produkcja ziarna** zbóż ozimych wyniosła 1004,1 tys. t i była mniejsza od uzyskanej w roku poprzednim o 304,9 tys. t (o 23,3%).

Wykres 8. **Udział powierzchni poszczególnych upraw zbożowych w ogólnej powierzchni zbóż w 2018 r.**

Chart 8. Share of the area of the given cereals in total cereal growing area in 2018

Plony zbóż ozimych kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt			2011-2015 ^a = =100	2017=100
Pszenica Wheat	40,0	45,4	36,9	92,3	81,3
Żyto Rye	25,1	28,0	23,1	92,0	82,5
Jęczmień Barley	34,4	36,5	31,9	92,7	87,4
Pszennyto Triticale	35,2	39,5	32,7	92,9	82,8
Mieszanki zbożowe Cereal mixed	32,2	34,7	29,4	91,3	84,7

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

Plony zbóż jarych wyniosły 26,6 dt/ha i były niższe od uzyskanych w roku poprzednim o 19,6%, a **zbiory** wyniosły 664,5 tys. t, tj. mniej o 138,1 tys. t (o 17,2%) od uzyskanych w 2017 r.

Plony zbóż jarych ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt			2011-2015 ^a = =100	2017=100
Pszenica Wheat	33,4	36,2	29,0	86,8	80,1
Jęczmień Barley	31,6	33,7	27,7	87,7	82,2
Owies Oats	26,8	30,3	24,2	90,3	79,9
Pszennyto Triticale	31,2	32,6	26,5	84,9	81,3
Mieszanki zbożowe Cereal mixed	29,9	32,8	26,5	88,6	80,8

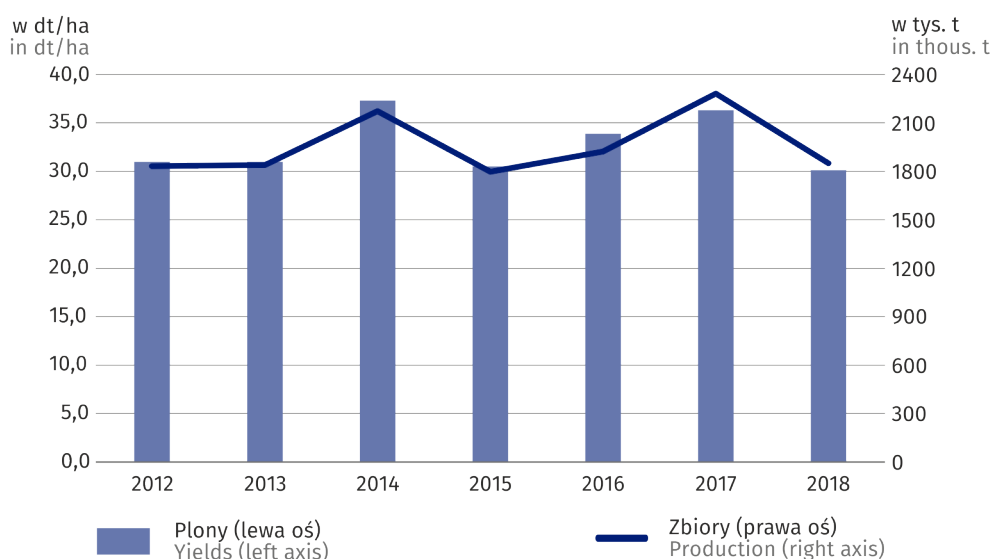
a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

Zbiory zbóż ogółem w 2018 r. wyniosły 1850,8 tys. t i były niższe od zbiorów uzyskanych w 2017 r., jak i średniej z lat 2011-2015, odpowiednio o 430,2 tys. t (o 18,9%) i o 55,9 tys. t (o 2,9%). O niższym poziomie produkcji ziarna zbóż, w relacji do roku poprzedniego, zadecydowała zarówno niższa wydajność z jednostki powierzchni, jak też mniejszy areal uprawy.

Zbiory zbóż intensywnych (przy plonach na poziomie 32,1 dt/ha) wyniosły 998,7 tys. t i były niższe od uzyskanych w 2017 r. o 311,8 tys. t (o 23,8%).

Zbiory zbóż ekstensywnych (przy plonach na poziomie 24,8 dt/ha) były niższe w porównaniu z rokiem poprzednim o 131,2 tys. t (o 16,4%) i wyniosły 669,8 tys. t.

Wykres 9. **Plony i zbiory zbóż**
Chart 9. Yields and production of cereals

Powierzchnia kukurydzy uprawianej na ziarno w 2018 r. wyniosła 29,6 tys. ha i była o 6,3 tys. ha (o 27,2%) większa od powierzchni odnotowanej w 2017 r., a w stosunku do średniej z lat 2011-2015 zwiększyła się o 6,1 tys. ha (o 25,8%).

Plony ziarna kukurydzy ukształtowały się na poziomie 59,9 dt/ha i były o 9,8 dt/ha (o 14,1%) mniejsze od uzyskanych w 2017 r., natomiast zbiory wyniosły 177,4 tys. t, i były o 15,1 tys. t (o 9,3%) większe od uzyskanych w roku poprzednim.

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) w 2018 r. wyniosła 30,7 tys. ha i w porównaniu z 2017 r. była mniejsza o 10,9 tys. ha (o 26,2%), a od średniej z pięcioletnia 2011-2015 mniejsza o 8,7 tys. ha (o 22,2%).

W bieżącym roku sadzenie ziemniaków przeznaczonych na wczesny zbiór rozpoczęto już w marcu, ale większość plantacji (na późniejszy zbiór) obsadzono w drugiej połowie kwietnia i pierwszej dekadzie maja. Pogoda w tym okresie sprzyjała sadzeniu, a wschody były szybkie i wyrównane. Narastający deficyt opadów do końca drugiej dekady czerwca, a także nierównomierny ich rozkład, utrudniał zawiązywanie bulw, szczególnie odmian wczesnych i średnio-wczesnych. Występujące w trzeciej dekadzie czerwca i w lipcu opady deszczu poprawiły stan plantacji ziemniaków, zwłaszcza odmian późniejszych i później posadzonych. Wykopki ziemniaków rozpoczęto w sierpniu, a zakończono w drugiej dekadzie października. Przeprowadzono je w dość dobrych warunkach pogodowych.

Produkcję ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a = =100	2017=100
Powierzchnia w ha Area in ha	39395	41549	30662	77,8	73,8
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	240	272	252	105,0	92,6
Zbiory w t Production in t	946640	1131588	771954	81,5	68,2

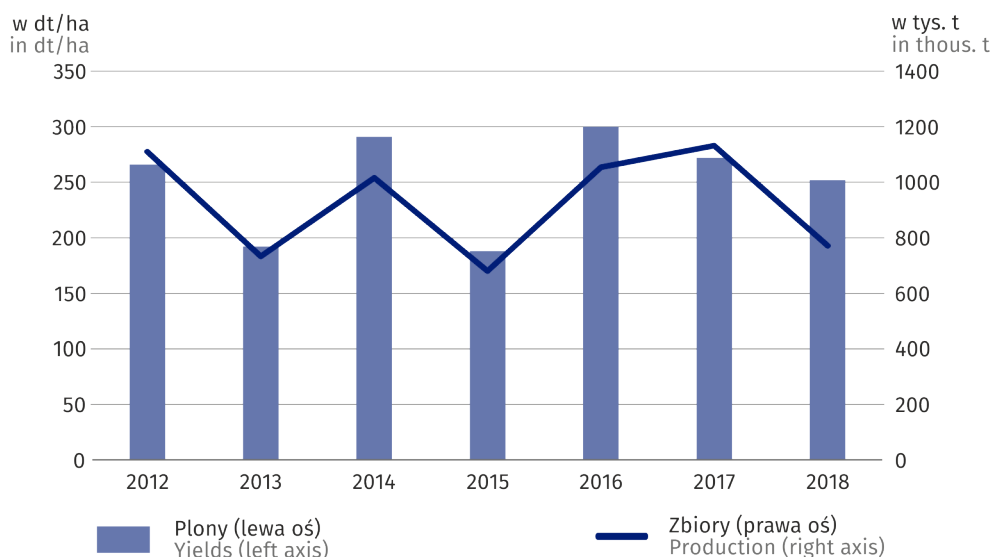
a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

Plony ziemniaków w 2018 r. ukształtowały się na poziomie 252 dt/ha i były niższe od plonów uzyskanych w 2017 r. o 20 dt/ha (o 7,4 %) natomiast wyższe o 12 dt/ha (o 5,0%) od średnich plonów z lat 2011-2015.

Zbiory ziemniaków (łącznie ze zbiorami w ogrodach przydomowych) wyniosły niecałe 772,0 tys. t i były niższe zarówno od zbiorów uzyskanych w roku poprzednim, jak i od średnich zbiorów z lat 2011-2015 odpowiednio o 359,6 tys. t (o 31,8%) i o 174,7 tys. t (o 18,5%). Niższe zbiory ziemniaków w porównaniu z rokiem poprzednim były wynikiem zarówno zmniejszonej powierzchni uprawy, jak też niższego plonowania, natomiast w stosunku do średniej z lat 2011-2015 niższe zbiory spowodowane były mniejszą powierzchnią ich uprawy.

Wykres 10. Plony i zbiory ziemniaków

Chart 10. Yields and production of potatoes

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2018 r. wyniosła 5,6 tys. ha i była mniejsza od powierzchni w roku poprzednim (spadek o 0,5%) oraz od średniej z lat 2011-2015 o 0,7 tys. ha (o 11,8%).

Siewy buraków cukrowych rozpoczęto pod koniec marca, a zakończono w trzeciej dekadzie kwietnia. Ciepła i słoneczna pogoda w tym okresie oraz dobre uwilgotnienie gleby sprzyjały wschodom roślin, które były szybkie i wyrównane. Występujące w maju i czerwcu wysokie temperatury powietrza, połączone z deficytem opadów, spowalniały wegetację buraków cukrowych oraz utrudniały wykonywanie prac pielęgnacyjnych i zabiegów ochronnych w terminie. Opady deszczu pod koniec czerwca i w lipcu wpłynęły korzystnie na stan plantacji, a długa i ciepła jesień sprzyjała zarówno dorastaniu korzeni buraka, jak i gromadzeniu się w nich cukru. Rozpoczęta w pierwszej połowie września kampania cukrownicza przebiegała bez zastrzeżeń, a zbiór buraków cukrowych zakończono w planowanych terminach.

Plony buraków cukrowych ukształtowały się na poziomie 670 dt/ha i były niższe od plonów uzyskanych w 2017 r. o 49 dt/ha (o 6,8%) natomiast wyższe od średnich plonów z lat 2011-2015 o 132 dt/ha (o 24,5%).

Produkcję buraków cukrowych ilustruje poniższe zestawienie^a:

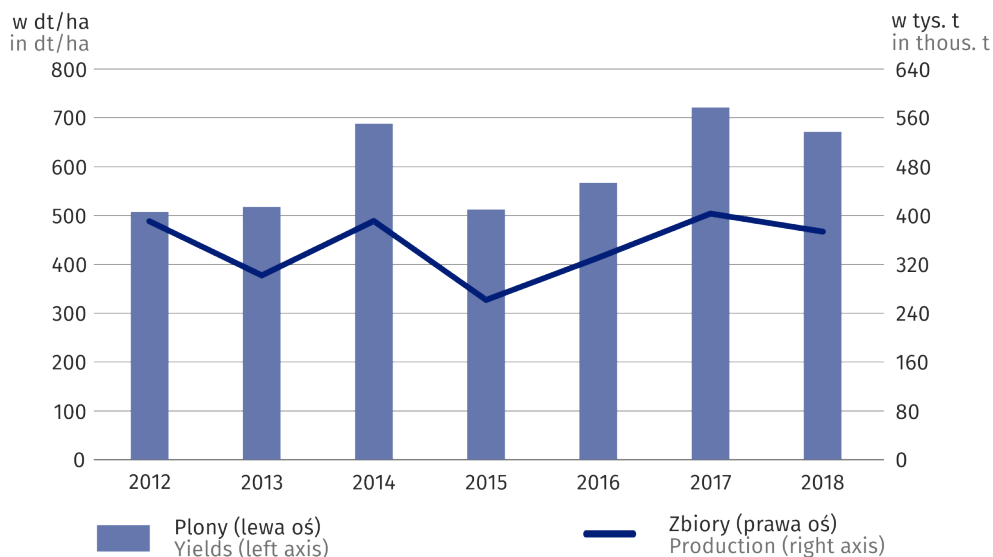
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^b	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^b = =100	2017=100
Powierzchnia w ha Area in ha	6305	5588	5560	88,2	99,5
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	538	719	670	124,5	93,2
Zbiory w t Production in t	339299	401906	372467	109,8	92,7

^a Dostarczonych do cukrowni. ^b Przeciętne roczne.
^a Delivered to the sugar plants. ^b Annual averages.

Zbiory buraków cukrowych w 2018 r. wyniosły 372,5 tys. t, tj. mniej o 29,4 tys. t (o 7,3%) od bardzo wysokich zbiorów w 2017 r., ale więcej o 33,2 tys. t (o 9,8%) od średniej z pięciolecia 2011-2015.

Wykres 11. Plony i zbiory buraków cukrowych

Chart 11. Yields and production of sugar beets

Rośliny oleiste

Produkcja roślin oleistych w 2018 r. wyniosła 57,5 tys. t, przy osiągniętym średnim plonie 22,3 dt/ha i powierzchni uprawy 25,8 tys. ha.

Produkcję roślin oleistych przedstawia poniższa tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a = =100	2017=100
OGÓŁEM TOTAL					
Powierzchnia w ha Area in ha	20727	23208	25764	124,3	111,0
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	24,9	28,1	22,3	89,6	79,4
Zbiory w t Production in t	51510	65254	57459	111,5	88,1
w tym RZEPAK I RZEPIK of which RAPE AND TURNIP RAPE					
Powierzchnia w ha Area in ha	18852	21625	21247	112,7	98,3
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	26,1	29,1	24,3	93,1	83,5
Zbiory w t Production in t	49160	62974	51621	105,0	82,0

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego) wyniosła 21,2 tys. ha i była mniejsza od powierzchni z 2017 r. o 0,4 tys. ha (o 1,7%), natomiast większa od średniej z lat 2011-2015 o 2,4 tys. ha (o 12,7%).

W 2018 r. zasiewy rzepaku i rzepiku jarego stanowiły 4,1% ogólnej powierzchni upraw rzepaku i rzepiku, wobec 4,3% w 2017 r.

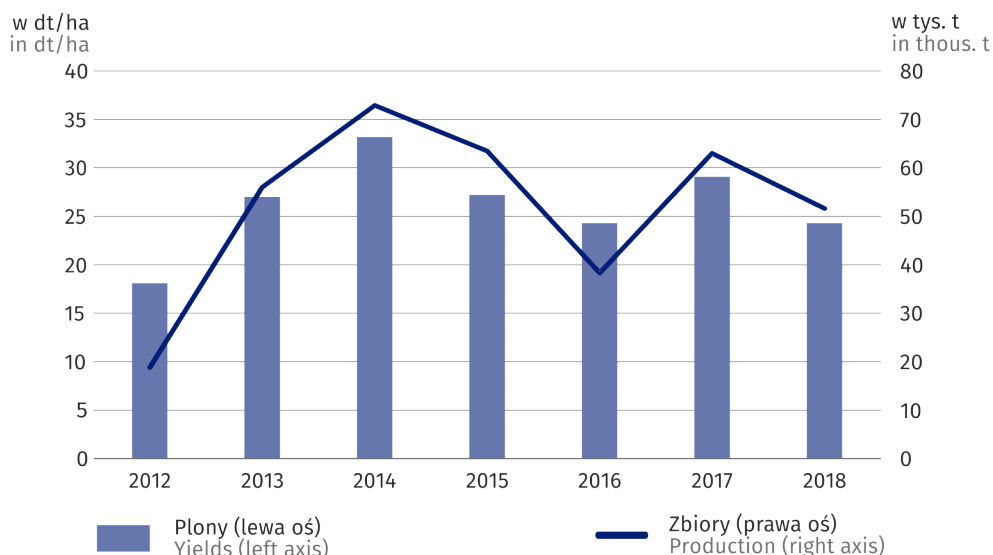
Pomimo utrudnień z powodu braku opadów, większość plantacji rzepaku ozimego pod zbiory w 2018 r., zasiano we właściwych terminach agrotechnicznych. Dobre uwilgotnienie gleby oraz dodatnia temperatura powietrza w okresie jesieni stworzyły dobre warunki dla wzrostu i rozwoju rzepaku, a dobowe wahania temperatury sprzyjały hartowaniu się roślin. Warunki pogodowe w grudniu, styczniu i pierwszej połowie lutego były na ogół korzystne dla zimującego rzepaku. W trzeciej dekadzie lutego na skutek dużych spadków temperatur oraz silnych wysuszających wiatrów, przy braku okrywy śnieżnej wystąpiły straty w postaci wysmalania roślin. W 2018 r. rzepak ozimy przezimował gorzej niż w roku poprzednim. Zaorano lub przeznaczono do zaorania ok. 4% zasianej powierzchni, głównie odmian heterozyjnych. Wzrost temperatury powietrza od początku kwietnia wpłynął korzystnie na przebieg wegetacji rzepaku zarówno ozimego jak i jarego. Warunki pogodowe w kolejnych fazach wzrostu były na ogół niekorzystne, z dużym niedoborem opadów w maju i w pierwszej połowie czerwca. Kwitnienie rzepaku było krótkie, a dojrzewanie przebiegało w warunkach znacznego przesuszenia gleby, co wpłynęło negatywnie na rozwój i zawiązywanie łuszczyń, a w konsekwencji na końcowe plonowanie. Zbiory rzepaku rozpoczęto na początku lipca i zakończono w pierwszej połowie sierpnia.

Plony rzepaku i rzepiku ogółem oceniono na 24,3 dt/ha, tj. niżej od uzyskanych w 2017 r. oraz niżej od średniej z lat 2011-2015 odpowiednio o 4,8 dt/ha (o 16,5%) i o 1,8 dt/ha (o 6,9%).

Zbiory rzepaku i rzepiku w 2018 r. wyniosły 51,6 tys. t i były o 11,4 tys. t (o 18,0%) mniejsze od wysokich zbiorów z roku poprzedniego natomiast większe o 2,5 tys. t (o 5,0%) od średnich zbiorów z lat 2011-2015.

Wykres 12. Plony i zbiory rzepaku i rzepiku

Chart 12. Yields and production of rape and turnip rape

3.2. Produkcja upraw pastewnych

3.2. Feed plants production

Produkcja upraw pastewnych w 2018 r. wyniosła:

- **z trwałych użytków zielonych** – 4382,3 tys. t (w przeliczeniu na zieloną masę) i była niższa od produkcji w 2017 r. o 673,4 tys. t (o 13,3%) i zbliżona do średnich zbiorów z lat 2011-2015 (spadek o 0,1%),
- **polowych upraw pastewnych** – 2731,0 tys. t, tj. więcej o 38,7 tys. t (o 1,4%) w porównaniu z rokiem poprzednim i o 417,9 tys. t (o 18,1%) więcej od średnich zbiorów z pięcioletnia (2011-2015),
- **poplonów i wsiewek na paszę** – 148,8 tys. t, tj. mniej, odpowiednio o 24,8 tys. t (o 14,3%) od produkcji w roku poprzednim i o 101,1 tys. t (o 40,5%) od średniej z lat 2011-2015.

Zbiory roślin pastewnych na paszę kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w tonach in tonnes			2011-2015 ^a = =100	2017=100
Trwałe użytki zielone Permanent grassland	4384564	5055749	4382341	99,9	86,7
łąki trwałe permanent meadows	3989009	4802172	4155193	104,2	86,5
pastwiska trwałe permanent pastures	395555	253577	227148	57,4	89,6
Polowe uprawy pastewne Field feed plants	2313095	2692341	2731035	118,1	101,4

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

(dok.) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w tonach in tonnes			2011-2015 ^a = =100	2017=100
Polowe uprawy pastewne (dok.) Field feed plants (cont.)					
okopowe pastewne feed root plants	41473	27027	9602	23,2	35,5
kukurydza na zielonkę maize for feed	1845909	2284514	2251644	122,0	98,6
strączkowe pastewne na zielonkę pulses for feed	27083	39991	28589	105,6	71,5
motylkowe drobnonasienne na zielonkę ^b small-seed legumes for feed ^b	398630	340809	441200	110,7	129,5
Poplony i wsiewki Aftercrop and undersown	249831	173554	148750	59,5	85,7

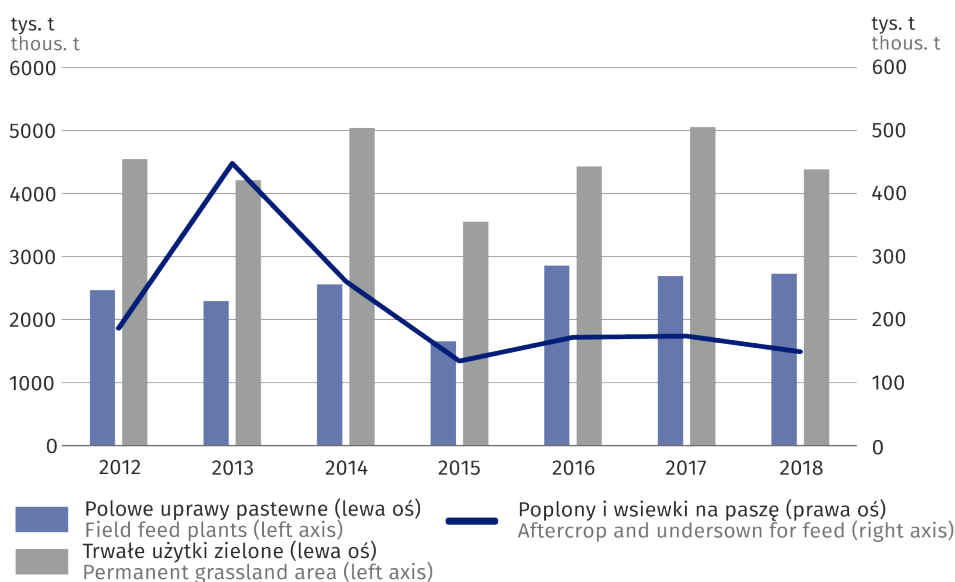
a Przeciętne roczne. b łącznie z trawami i pastwiskami polowymi oraz pozostałymi pastewnymi.
a Annual averages. b Including grasses and field pastures and other feed.

W 2018 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych, uprawianych w plonie głównym, wyniosła 216,7 tys. ha i była większa niż rok wcześniej o 1,3 tys. ha (o 0,6%). Powierzchnia trwałych użytków zielonych wyniosła 150,6 tys. ha, stanowiąc 69,5% ogólnej powierzchni paszowej. Powierzchnia ta w porównaniu z 2017 r. zmniejszyła się o 7,5 tys. ha (o 4,7%). Polowe uprawy pastewne zwiększyły swój areal w porównaniu z rokiem poprzednim o 8,7 tys. ha (o 15,2%), do poziomu 66,1 tys. ha i stanowiły 30,5% ogólnej powierzchni paszowej w plonie głównym.

Niekorzystne warunki pogodowe w 2018 r., a szczególnie mała ilość opadów w okresie wegetacji zdecydowały o gorszym plonowaniu, w porównaniu z rokiem poprzednim, wszystkich upraw pastewnych przeznaczonych na zielonkę i miały bezpośredni wpływ na niższe zbiory. Wzrost produkcji motylkowych pastewnych na zielonkę jest wynikiem przede wszystkim zwiększonej powierzchni ich uprawy (o 45,8%).

Wykres 13. Produkcja upraw pastewnych

Chart 13. Feed plants production

3.3. Produkcja z łąk trwałych

3.3. Production of permanent meadows

Produkcja z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) łącznie z trzech pokosów wyniosła 831,0 tys. t i była mniejsza od uzyskanej w 2017 r. o 129,4 tys. t (o 13,5%), natomiast większa od średniej z pięciolecia (2011-2015) o 33,2 tys. t (o 4,2%).

Produkcję z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a = =100	2017=100
Powierzchnia w ha Area in ha	133792	145603	139094	104,0	95,5
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	59,6	66,0	59,7	100,2	90,5
Zbiory w t Production in t	797802	960434	831039	104,2	86,5

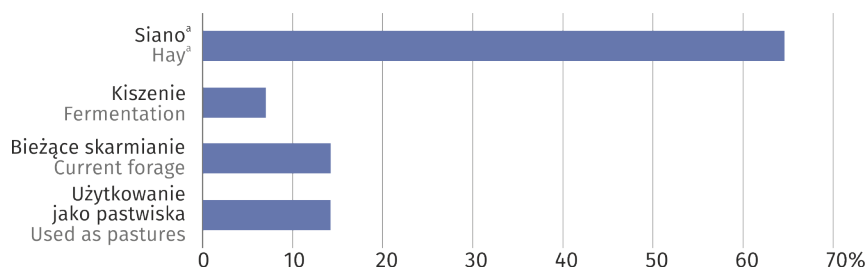
a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

Stan trwałych użytków zielonych po zimie był bardzo dobry, a warunki wegetacji roślinności łąkowej w okresie przedwiośnia i wczesnej wiosny na ogół były korzystne. W pierwszej dekadzie maja, czyli wcześniej niż zwykle, rozpoczęto sianokosy i zakończono je w pierwszej dekadzie czerwca. Korzystna pogoda w tym okresie spowodowała, że sianokosy przeprowadzono sprawnie, a zebrane siano było dobrej jakości, o wysokiej wartości pokarmowej. **Plony I pokosu** traw łąkowych (w przeliczeniu na siano) oceniono na 31,6 dt/ha, tj. o 3,9% więcej niż w roku ubiegłym. Warunki wegetacji roślinności łąkowej, po zbiorze I pokosu siana, były na ogół niekorzystne. Zbyt mała ilość opadów w maju i czerwcu oraz bardzo wysokie temperatury powietrza wpłynęły ujemnie na odrost runi na łąkach pod zbiory II pokosu. **Plony II pokosu** traw łąkowych oceniono na 17,6 dt/ha, tj. o 25,7% mniej od plonów II pokosu siana w 2017 r. Niewielka ilość opadów w sierpniu i wrześniu połączona z wysoką temperaturą powietrza w dalszym ciągu hamowała przyrost biomasy na łąkach pod zbiory III pokosu siana. Wiele powierzchni łąk trwałych, ze względu na słaby odrost traw w tym okresie, przeznaczono do bezpośredniego skarmiania. Do zbioru III pokosu siana przystąpiono we wrześniu, przy dogodnych warunkach pogodowych do sprzętu i suszenia siana. **Plony III pokosu** traw łąkowych oceniono na 10,6 dt/ha, tj. o 10,2% mniej od plonów III pokosu siana w roku ubiegłym.

Łączne plony siana z trzech pokosów wyniosły 59,7 dt/ha i były mniejsze o 6,3 dt/ha (o 9,5%) w porównaniu z rokiem 2017, ale zbliżone do średniej z lat 2011-2015 (wzrost o 0,2%).

Wykres 14. **Struktura zbiorów z łąk trwałych w 2018 r.**

Chart 14. Structure of production of permanent meadows in 2018

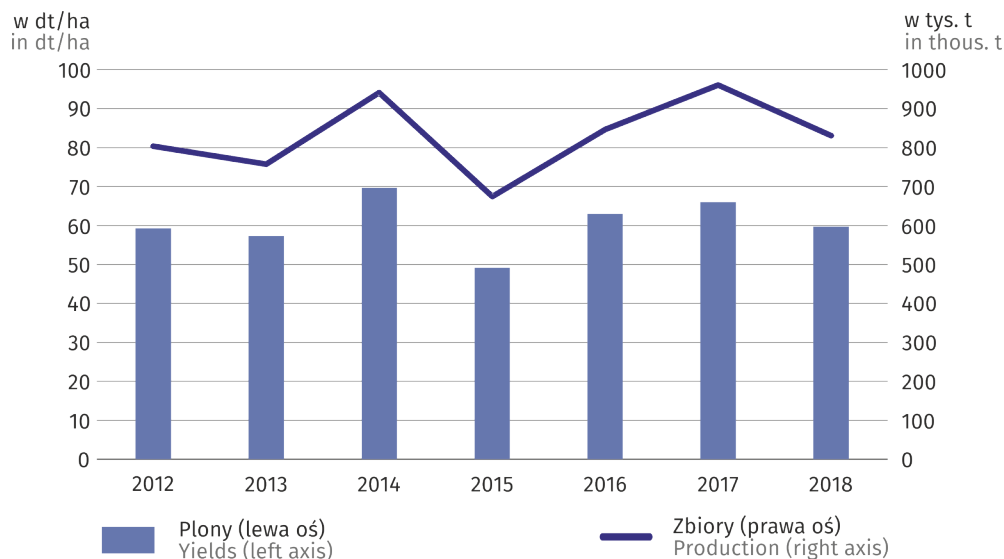
a łącznie z sianokiszonką.
a Including haylage.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2018 r. wyniosła 139,1 tys. ha i była mniejsza od powierzchni z 2017 r. o 6,5 tys. ha (o 4,5%), natomiast w porównaniu ze średnią ze lat 2011-2015 zwiększyła się o 5,3 tys. ha (o 4,0%).

Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystywanych gospodarczo, tj. skoszonych lecz niezebranych oraz nieeksploatowanych, w I pokosie wyniosła 8,7% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 11,0%, natomiast w III pokosie – 20,3%.

Wykres 15. **Plony i zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano)**

Chart 15. Yields and production of permanent meadows (in terms of hay)

3.4. Produkcja ogrodnicza

3.4. Gardening production

W 2018 r. zbiory warzyw gruntowych i spod osłon wyniosły 647,6 tys. ton i były niższe od zbiorów uzyskanych rok wcześniej o 1,1%, ale o 4,7% wyższe od średnich zbiorów z lat 2011-2015.

Zbiory owoców ogółem wyniosły 627,2 tys. ton i były wyższe zarówno od zbiorów uzyskanych w 2017 r., jak również od średniej z lat 2011-2015 (odpowiednio o 76,6% i o 33,5%).

Produkcję warzyw i owoców ilustruje poniższa tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
			w tonach in tonnes		2011-2015 ^a = =100
Warzywa ogółem Vegetables	618615	654405	647560	104,7	98,9
w tym gruntowe of which field	532330	542186	532479	100,0	98,2
Owoce Fruit	469745	355104	627210	133,5	176,6

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

3.4.1. Warzywa gruntowe

3.4.1. Field vegetables

W 2018 r. ogólna powierzchnia warzyw gruntowych wyniosła 18,6 tys. ha i była wyższa o 2,6% w porównaniu z rokiem poprzednim. Zwiększenie areалу uprawy dotyczyło przede wszystkim upraw: pomidorów (wzrost o 5,9%), kalafiorów (wzrost o 4,4%), buraków ćwikłowych (wzrost o 3,3%), kapusty (wzrost o 3,2%) oraz pozostałych warzyw (wzrost o 3,1%). Powierzchnie upraw innych gatunków warzyw gruntowych pozostały na podobnym poziomie jak w roku poprzednim, nieznacznemu zmniejszeniu uległa jedynie powierzchnia uprawy cebuli (o 0,4%).

Siewy warzyw gruntowych rozpoczęto później niż w roku poprzednim. Przyczyną była duża wilgotność gleby po zimie (zastoiska wody na polach), która utrudniła rozpoczęcie prac agrotechnicznych. Warunki podczas wschodów warzyw były na ogół dobre i wyrównane. Późniejszy wzrost został przyhamowany z powodu niedoboru wody w glebie, szczególnie na plantacjach nienawadnianych. Długotrwała susza, jaką notowano od wiosny, oraz wysokie temperatury powietrza wpłynęły na spadek plonowania większości gatunków warzyw gruntowych, szczególnie wczesnych odmian. Jedynie na plantacjach nawadnianych plony były zadawalające. Opady deszczu, które wystąpiły od połowy września poprawiły uwilgotnienie gleby, co wpłynęło na poprawę warunków końcowej wegetacji dla odmian późniejszych. Nie wpłynęło to jednak w istotny sposób na wzrost plonowania. Susza, jaka wystąpiła w sezonie 2018, spowodowała przede wszystkim obniżenie plonów warzyw cebulowych i korzeniowych, a w nieco mniejszym stopniu kapustnych (szczególnie brokułów i kalafiorów). Plonowanie warzyw ciepłolubnych uległo natomiast tylko nieznacznemu obniżeniu. Wysokie temperatury sprzyjały plonowaniu tej grupy warzyw, zwłaszcza pomidorów. Niedostatek wilgoci w glebie spowodował także obniżenie jakości warzyw gruntowych. Na wielu plantacjach zanotowano słabą jakość cebuli, warzyw korzeniowych (marchwi i pietruszki) oraz kapustnych (brokułów i kalafiorów).

Łączne zbiory warzyw gruntowych w 2018 r. wyniosły 532,5 tys. ton i w skali roku były niższe o 1,8%. Niższe zbiory, w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano w przypadku upraw: kalafiorów, cebuli, buraków ćwikłowych i marchwi jadalnej. Zbiory kapusty, pomidorów, ogórków i pozostałych upraw były wyższe niż w 2017 r.

Produkcja warzyw gruntowych przedstawia się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a = =100	2017=100
POWIERZCHNIA w ha AREA in ha					
OGÓŁEM TOTAL	18262	18164	18636	102,0	102,6
Kapusta Cabbages	2966	2714	2802	94,5	103,2
Kalafiory Cauliflowers	972	1088	1136	116,9	104,4
Cebula Onions	2205	2207	2197	99,6	99,6
Marchew jadalna Carrots	2333	2145	2195	94,1	102,3
Buraki ćwikłowe Beetroots	1293	1210	1250	96,7	103,3
Ogórki Cucumbers	2597	2140	2167	83,4	101,3
Pomidory Tomatoes	920	820	868	94,3	105,9
Pozostałe ^b Others ^b	4977	5840	6021	121,0	103,1
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Kapusta Cabbages	479	493	528	110,2	107,1
Kalafiory Cauliflowers	307	361	312	101,6	86,4
Cebula Onions	253	239	223	88,1	93,3
Marchew jadalna Carrots	415	463	382	92,0	82,5
Buraki ćwikłowe Beetroots	389	442	374	96,1	84,6
Ogórki Cucumbers	175	186	192	109,7	103,2
Pomidory Tomatoes	234	242	250	106,8	103,3
Pozostałe ^b Others ^b	182	178	177	97,3	99,4
ZBIORY w t PRODUCTION in t					
OGÓŁEM TOTAL	532330	542186	532479	100,0	98,2
Kapusta Cabbages	141966	133714	147908	104,2	110,6
Kalafiory Cauliflowers	29887	39239	35405	118,5	90,2

a Przeciętne roczne. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.
a Annual averages. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb, asparagus, fennel and others.

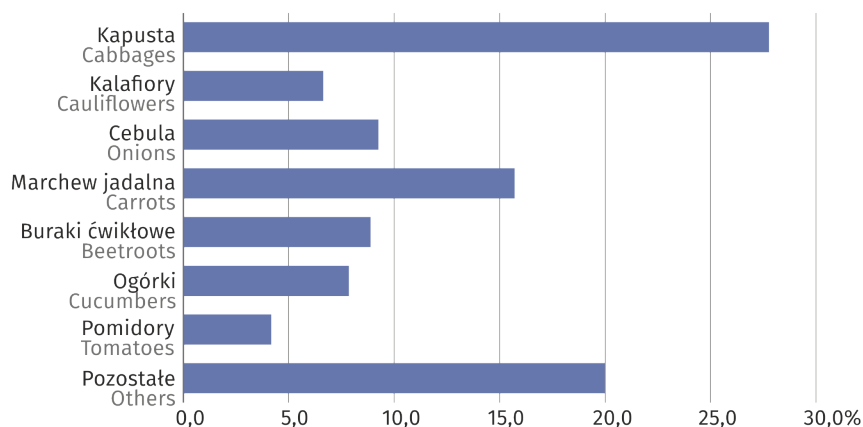
(dok.) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2011-2015 ^a = =100	2017=100	
ZBIORY w t (dok.) PRODUCTION in t (cont.)					
Cebula Onions	55842	52658	49023	87,8	93,1
Marchew jadalna Carrots	96777	99349	83736	86,5	84,3
Buraki ćwikłowe Beetroots	50296	53487	46758	93,0	87,4
Ogórki Cucumbers	45315	39852	41676	92,0	104,6
Pomidory Tomatoes	21518	19849	21688	100,8	109,3
Pozostałe ^b Others ^b	90730	104038	106286	117,1	102,2

a Przeciętne roczne. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.
a Annual averages. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb, asparagus, fennel and others.

Wykres 16. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2018 r.

Chart 16. Structure of production of ground vegetables in 2018

3.4.2. Owoce z drzew

3.4.2. Tree fruits

Produkcja owoców z drzew w 2018 r. wyniosła 568,8 tys. t, tj. o 77,0% więcej od zbiorów uzyskanych w roku 2017 i o 33,0% więcej od średniej z lat 2011-2015.

Sezon wegetacji drzew owocowych w 2018 r. charakteryzował się na ogół sprzyjającymi warunkami (brak strat zimowych, obfite kwitnienie, dobre zawiązywanie owoców, brak wiosennych przymrozków). Jedynym czynnikiem ograniczającym plonowanie były niedobory wilgoci w glebie, lecz nie spowodowały one znaczących strat w owocowaniu drzew. Pojawiające się lokalnie gradobicia były przyczyną strat tylko na nielicznych plantacjach. Poprawa warunków wilgotnościowych w końcu września oraz odpowiednie temperatury powietrza pozwoliły na osiągnięcie rekordowych plonów. Rok 2018 był dla produkcji sadowniczej sezonem wyjątkowo obfitego plonowania większości gatunków.

W 2018 roku odnotowano rekordowe zbiory wiśni, ocenione na 32,6 tys. t (tj. o 26,5 tys. ton więcej niż w 2017 r.). Zbiory pozostałych gatunków owoców z drzew łącznie (brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich) wyniosły 1,3 tys. t (tj. o 1,1 tys. t więcej od bardzo słabej produkcji w 2017 r.). Wzrosły również zbiory czereśni i wyniosły 5,1 tys. t (tj. o 3,8 tys. t więcej niż w 2017 r.). Produkcję śliwek w sadach oszacowano na 21,0 tys. t (tj. o 12,6 tys. t więcej niż w 2017 r.). Zbiory z sadów jabłoniowych wyniosły 491,0 tys. t (tj. o 195,6 tys. t więcej), natomiast z sadów gruszowych wyniosły 17,7 tys. t (tj. o 7,8 tys. t więcej) niż w roku 2017.

Rekordowe zbiory owoców nie wynikały jedynie z powiększenia arealu uprawy niektórych gatunków drzew owocowych, ale przede wszystkim ze sprzyjających warunków agrometeorologicznych, które przełożyły się na bardzo dobre plonowanie większości gatunków drzew owocowych.

Wzrost powierzchni uprawy drzew owocowych w 2018 r. dotyczył głównie: grusz (wzrost o 4,7%), czereśni (wzrost o 3,3%) oraz jabłoni (wzrost o 1,0%). Powierzchnia uprawy wiśni i śliw utrzymała się na tym samym poziomie co w roku poprzednim.

Produkcję owoców z drzew przedstawia poniższa tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a = =100	2017=100
POWIERZCHNIA w ha AREA in ha					
OGÓŁEM TOTAL	28215	27307	27575	97,7	101,0
Jabłonie Apples	19083	19512	19704	103,3	101,0
Grusze Pears	1295	1083	1133	87,5	104,7
Śliwy Plums	2357	2047	2050	87,0	100,1
Wiśnie Cherries	4373	3711	3712	84,9	100,0
Czereśnie Sweet cherries	691	659	681	98,6	103,3
Pozostałe ^b Others ^b	415	295	295	71,1	100,0
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Jabłka Apples	195	151	249	127,7	164,6
Gruszki Pears	89	92	156	175,3	170,3
Śliwki Plums	60	41	103	171,7	249,4
Wiśnie Cherries	57	17	88	154,4	532,1
Czereśnie Sweet cherries	47	19	75	159,6	386,1
Pozostałe ^b Others ^b	23	9	46	200,0	496,7

a Przeciętne roczne. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.
a Annual averages. b Peaches, apricots, walnuts.

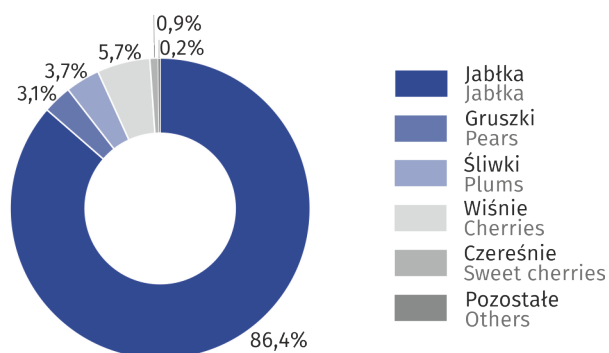
(dok.) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a = =100	2017=100
ZBIORY w t PRODUCTION in t					
OGÓŁEM TOTAL	427780	321392	568764	133,0	177,0
Jabłka Apples	372973	295356	490993	131,6	166,2
Gruszki Pears	11566	9941	17713	153,1	178,2
Śliwki Plums	14142	8415	21014	148,6	249,7
Wiśnie Cherries	24881	6128	32595	131,0	531,9
Czereśnie Sweet cherries	3267	1280	5102	156,2	398,7
Pozostałe ^b Others ^b	950	272	1346	141,7	494,2

a Przeciętne roczne. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.
a Annual averages. b Peaches, apricots, walnuts.

Wykres 17. Struktura zbiorów owoców z drzew w 2018 r.

Chart 17. Structure of production of tree fruit in 2018

3.4.3. Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

3.4.3. Fruits from fruit bushes and berry plantations

W 2018 roku ogólna powierzchnia uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosła 12,7 tys. ha i była wyższa o 2,3% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 10,5% wyższa od średniej z lat 2011-2015.

Największy wzrost powierzchni uprawy wśród krzewów owocowych i plantacji jagodowych odnotowano w przypadku upraw pozostałych, do których zalicza się m.in. aronię oraz borówkę wysoką, wyniósł on o 16,1% więcej niż w roku poprzednim.

Podobnie jak w przypadku drzew owocowych, zanotowano bardzo dobre plonowanie większości gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

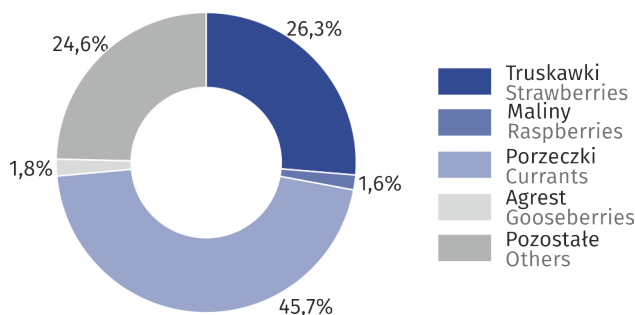
Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły 58,4 tys. t i były wyższe o 73,4% od produkcji owoców z 2017 r. oraz o 39,3% większe od średniej z lat 2011-2015.

Zbiory malin wyniosły 1,0 tys. t i były wyższe o 31,6% od zbiorów ubiegłorocznych. Część upraw, które nie były nawadniane, ucierpiały z powodu przedłużającej się suszy. Susza wpłynęła także na obniżenie plonów truskawek. Na plantacjach nienawadnianych zbiorów owoców tego gatunku był nieco skrócony. Zanotowano natomiast wyjątkowo długi okres zbioru truskawek odmian powtarzających. W sumie produkcję truskawek oceniono na blisko 15,4 tys. t, tj. o 48,6% więcej od niewysokich zbiorów z 2017 r. Zbiory porzeczek ogółem (czarnych i kolorowych łącznie), w porównaniu z 2017 r., wzrosły o 123,6%. Produkcja porzeczek ogółem wyniosła 26,7 tys. t. Potencjalny plon porzeczek w sezonie 2018 był zdecydowanie wyższy od ostatecznie uzyskanego, gdyż znaczna część porzeczek czarnych nie została zebrana ze względu na niskie ceny skupu. Produkcję agrestu w 2018 r. oszacowano na 1,1 tys. t (tj. o 25,4 % więcej w porównaniu z rokiem poprzednim).

Zbiory owoców z pozostałych gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych uprawianych w sadach zostały ocenione na ponad 14,4 tys. t, tj. o 45,9% więcej niż w 2017 r.

Wykres 18. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2018 r.

Chart 18. Structure of production of berry fruits from fruit bushes and berry plantations in 2018

Produkcja z krzewów owocowych i plantacji jagodowych przedstawia się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2011-2015 ^a	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2011-2015 ^a = =100	2017=100
POWIERZCHNIA w ha AREA in ha					
Truskawki ^b Strawberries ^b	2847	2979	2728	95,8	91,6
Maliny Raspberries	431	334	354	82,1	106,8
Porzeczki Currants	5232	6021	6165	117,8	102,4
Agrest Gooseberries	329	268	265	80,5	98,8
Pozostałe ^c Others ^c	2635	2729	3168	120,2	116,1
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Truskawki ^b Strawberries ^b	42	35	56	133,3	162,5
Maliny Raspberries	24	22	27	112,5	124,1
Porzeczki Currants	37	20	43	116,2	218,2
Agrest Gooseberries	33	31	40	121,2	127,1
Pozostałe ^c Others ^c	33	36	46	139,4	125,7
ZBIORY w t PRODUCTION in t					
OGÓŁEM TOTAL	41966	33712	58446	139,3	173,4
Truskawki ^b Strawberries ^b	11844	10347	15375	129,8	148,6
Maliny Raspberries	1040	722	950	91,4	131,6
Porzeczki Currants	19333	11925	26660	138,0	223,6
Agrest Gooseberries	1070	842	1056	98,7	125,4
Pozostałe ^c Others ^c	8679	9876	14405	166,0	145,9

a Przeciętne roczne. b Łącznie z poziomkami. c Aronia, borówka wysoka i inne (leszczyna, poziomka, winorośl i pozostałe).

a Annual averages. b Including wild strawberries. c Chokeberry, northern highbush blueberry and others (filbert, wild strawberries, vine and others).

Rozdział 4. Produkcja zwierzęca

Chapter 4. Animal production

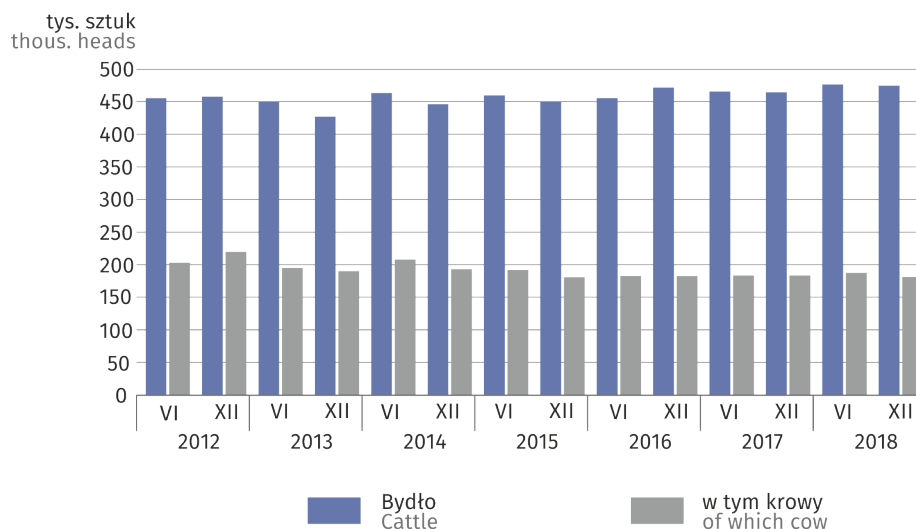
4.1. Bydło

4.1. Cattle

W grudniu 2018 r. pogłowie bydła w województwie łódzkim liczyło 475,3 tys. sztuk i było większe w porównaniu z grudniem 2017 r. o 10,4 tys. sztuk, (o 2,2%), ale mniejsze w odniesieniu do czerwca 2018 r. o 1,8 tys. sztuk (o 0,4%).

Wykres 19. Pogłowie bydła

Chart 19. Cattle stocks

Pogłowie krów w grudniu 2018 r. liczyło 181,1 tys. sztuk i zmalało w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. oraz w stosunku do czerwca 2018 r., odpowiednio o 0,5 tys. sztuk i o 6,7 tys. sztuk (tj. o 0,3% i o 3,5%).

W **gospodarstwach indywidualnych** pogłowie bydła liczyło 471,9 tys. sztuk, co stanowiło 99,3% wojewódzkiego stada bydła. W tej grupie gospodarstw, analogicznie jak w całym województwie, odnotowano zwiększenie liczebności stada w skali roku o 10,4 tys. sztuk (o 2,3%) i zmniejszenie stada w okresie półrocznym (od czerwca 2018 r.) o 2,6 tys. sztuk, tj. o 0,6%.

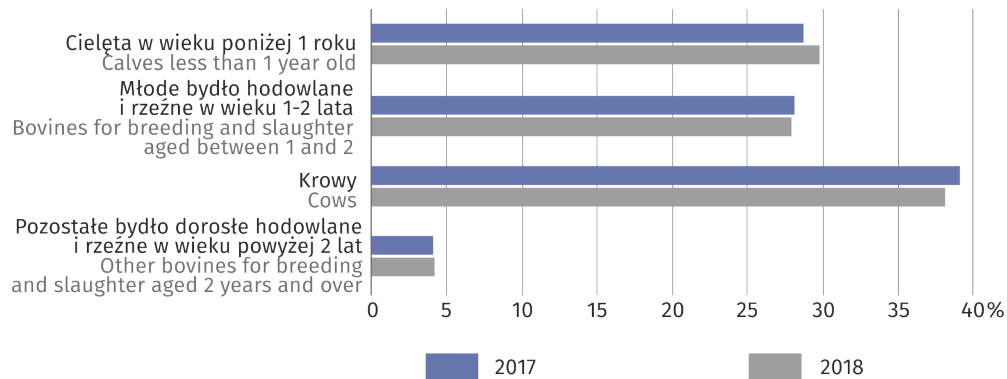
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2018 r. wyniosła 47,8 sztuk, wobec 45,7 sztuk w grudniu 2017 r.

W strukturze stada ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2018 r. wyniósł:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku - 29,8%,
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lata - 27,9%,
- krowy - 38,1%,
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne - 4,2%.

Wykres 20. **Struktura stada bydła**

Stan w grudniu

Chart 20. Structure of cattle herd
As of December

W porównaniu ze strukturą pogłowia bydła w grudniu 2017 r. o 1,1 p. proc. zwiększył się udział cieląt. Zmniejszył się natomiast udział młodego bydła w wieku 1-2 lata o 0,2 p. proc. oraz krów o 1,0 p. proc. Pogłowie pozostałego bydła dorosłego pozostało na tym samym poziomie.

Wyniki badań pogłowia bydła w 2018 r. wykazały nieznaczne zmiany zarówno w liczebności jak i strukturze stada w porównaniu z 2017 r. Liczebność stada bydła ustabilizowała się na wysokim poziomie, powyżej 470 tys. sztuk, a tendencja wzrostowa w chowie bydła w 2018 r. spowodowana była głównie dużym zainteresowaniem rolników chowem bydła mięsnego i wysokimi cenami skupu mleka krowiego.

4.2. Owce

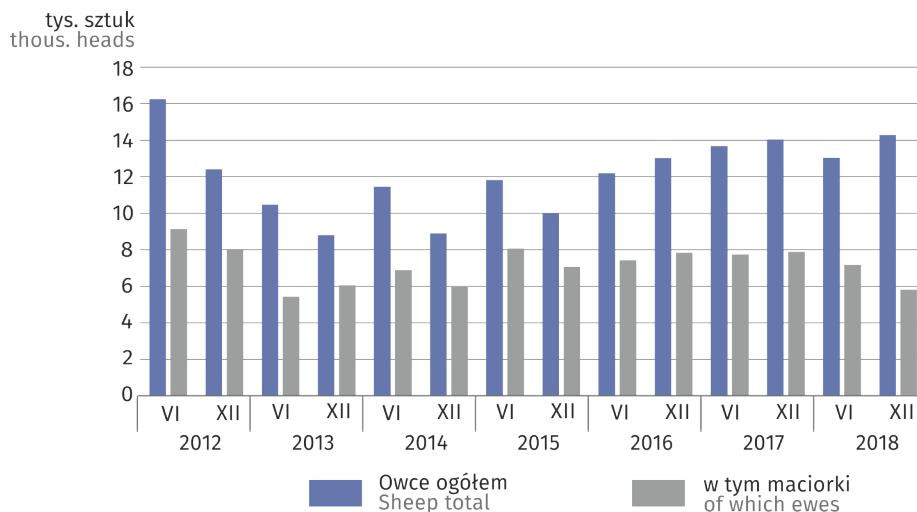
4.2. Sheep

Pogłowie owiec w grudniu 2018 r. wynosiło 14,3 tys. sztuk i było wyższe o 0,2 tys. sztuk (o 1,6%) od wielkości zarejestrowanych w grudniu 2017 r. Populacja maciorek owczych zmniejszyła się w skali roku o 2,1 tys. sztuk (o 26,6%), do poziomu 5,8 tys. sztuk.

W porównaniu ze stanem z czerwca 2018 r., pogłowie owiec wzrosło o 1,2 tys. sztuk (o 9,5%), w tym stado maciorek owczych zmniejszyło się o 1,4 tys. sztuk, tj. o 19,1%.

Wykres 21. **Pogłowie owiec**

Chart 21. Sheep stocks

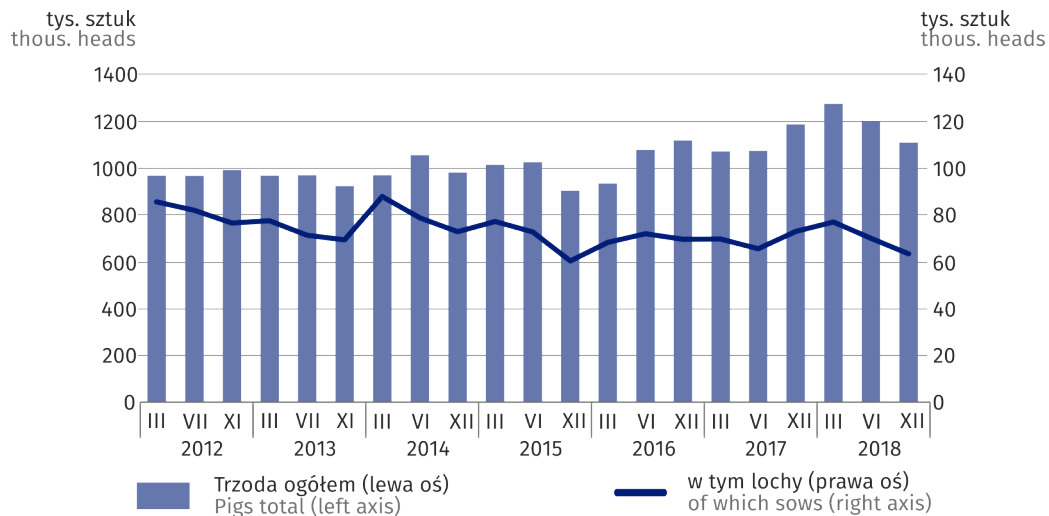
W gospodarstwach indywidualnych pogłowie owiec w grudniu 2018 r. liczyło 13,3 tys. sztuk, co stanowiło 93,3% wojewódzkiego stada owiec. W porównaniu z analogicznym okresem 2017 r., oraz z czerwcem 2018 r., liczebność stada owiec w tych gospodarstwach wzrosła odpowiednio o 0,3 tys. sztuk i o 1,5 tys. sztuk, (tj. o 2,1% i o 12,8%).

W strukturze stada udział maciorek (tj. samic, które miały już potomstwo i samic pokrytych po raz pierwszy) wyniósł 40,4% i w porównaniu z grudniem 2017 r. zmniejszył się o 15,5 p. proc.

4.3. Pogłowie trzody chlewnej

4.3. Pigs stock

Pogłowie świń w grudniu 2018 r. w województwie łódzkim wyniosło 1110,8 tys. sztuk i było niższe o 78,0 tys. sztuk (o 6,6%) od stanu w analogicznym okresie 2017 r. oraz o 92,5 tys. sztuk (o 7,7%) od stanu zarejestrowanego w czerwcu 2018 r.

Wykres 22. **Pogłowie trzody chlewnej**Chart 22. **Pigs stock**

Stado loch na chów zmalało zarówno w porównaniu z grudniem 2017 r. jak i czerwcem 2018 r., odpowiednio o 9,6 tys. sztuk i o 6,7 tys. sztuk, tj. o 13,1% i o 9,4%. Liczebność stada loch prośnych zmniejszyła się w ciągu roku o 8,2 tys. sztuk (o 16,4%), a w skali półrocza o 1,6 tys. sztuk (o 3,8%).

W gospodarstwach indywidualnych stado świń liczyło 1082,4 tys. sztuk, tj. 97,4% ogółu pogłowia trzody chlewnej w województwie. Wielkość utrzymywanego w tej grupie gospodarstw stada zmalała zarówno w porównaniu z grudniem 2017 r., jak i z czerwcem 2018 r., odpowiednio o 82,3 tys. sztuk i o 93,6 tys. sztuk (tj. o 7,1% i o 8,0%).

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem, udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w grudniu 2018 r. wyniósł:

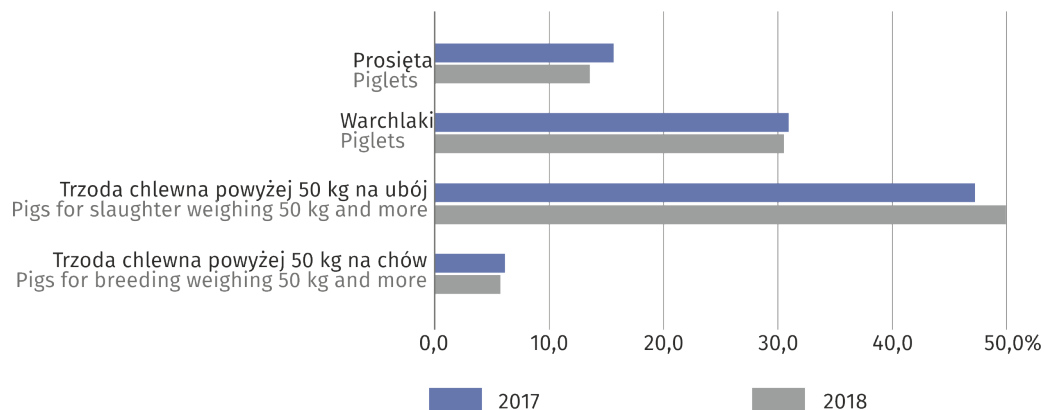
- prosięta o wadze do 20 kg	-	13,6%,
- warchlaki o wadze od 20 do 50 kg	-	30,6%,
- trzoda chlewna o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na ubój	-	49,9%,
- trzoda chlewna o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na chów	-	5,8%,
w tym lochy na chów razem	-	5,8%,
w tym lochy prośne	-	3,8%.

Wykres 23. **Struktura pogłowia trzody chlewnej**

Stan w grudniu

Chart 23. Structure of pigs stock

As of December

W grudniu 2018 r., porównaniu z zarejestrowaną strukturą pogłowia trzody w grudniu 2017 r., zwiększył się udział tuczników (o 2,7 p. proc.), zmalał natomiast udział: prosiąt (o 2,1 p. proc.), trzody chlewnej o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na chów (o 0,4 p. proc.) oraz warchlaków (o 0,3 p. proc.).

W grudniu 2018 r. obsada trzody chlewnej ogółem na 100 ha użytków rolnych liczyła 111,6 sztuk wobec 116,8 sztuk w grudniu 2017 r.

Wyniki badań pogłowia trzody chlewnej w 2018 r. wykazały załamanie się trendu wzrostowego w chowie świń. Pomimo tego przez cały 2018 r. liczebność stada świń w województwie przekraczała 1 mln sztuk, choć od marca do grudnia sukcesywnie malała. Rejestrowana w 2018 r. struktura stada wskazuje, iż rolnicy decydują się na tucz żywca wieprzowego w oparciu o zakupione lub powierzone im przez inne jednostki warchlaki (spadek udziału w stadzie prosiąt oraz loch). Głównym czynnikiem powodującym spadek pogłowia były niskie ceny skupu żywca wieprzowego oraz kłopoty z jego sprzedażą.

Rozdział 5. Skup i ceny produktów rolnych

Chapter 5. Procurement and prices of agricultural products

W 2018 r., w stosunku do roku poprzedniego, od producentów rolnych z terenu województwa łódzkiego skupiono mniej: warzyw i żywca rzeźnego. Więcej natomiast niż przed rokiem skupiono: zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych, rzepaku i owoców oraz mleka krowiego.

Skup produktów rolnych ogółem w ujęciu wartościowym przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	
		w tysiącach złotych in thousands PLN	2017=100
Skup produktów rolnych ogółem Procurement of agricultural products	4564048	4349798	95,3
w tym: of which:			
skup produktów roślinnych procurement of crop products	911214	970429	106,5
skup produktów zwierzęcych procurement of animal products	3652834	3379369	92,5

5.1. Zboża

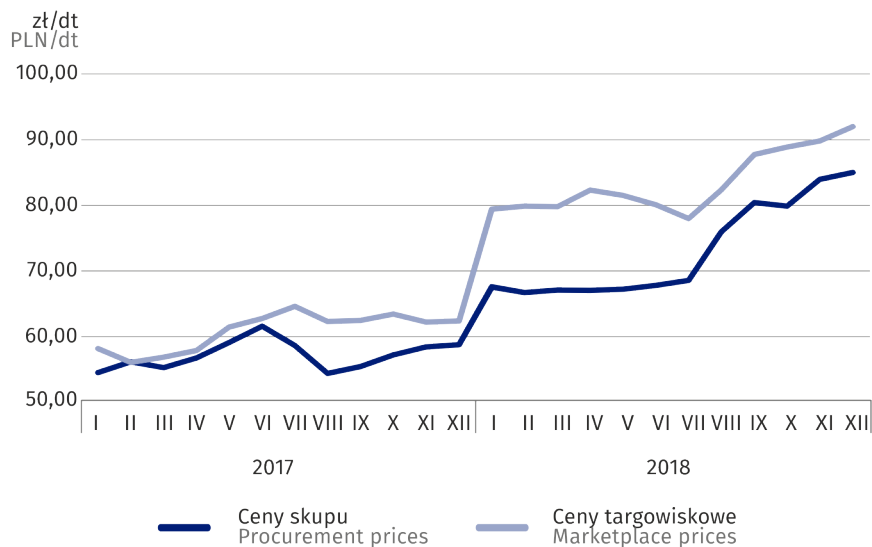
5.1. Cereals

W 2018 r. skupiono 406,8 tys. ton ziarna zbóż ogółem (łącznie z ziarnem siewnym i mieszankami zbożowymi), co oznacza wzrost o 5,2% w odniesieniu do 2017 r. W tym okresie zwiększył się przede wszystkim skup kukurydzy o 33,7% i pszenżyta o 30,6%, wzrost również skup owsa i mieszanek zbożowych o 0,7%. Niższe niż rok wcześniej były rozmiary skupu pszenicy o 7,9%, jęczmienia o 7,2% i żyta o 6,8%.

Ceny skupu zbóż ogółem w 2018 r. w porównaniu z cenami uzyskanymi przez producentów rolnych w 2017 r. były wyższe średnio o 8,3%. Wzrosły średnie ceny wszystkich notowanych zbóż: kukurydzy o 14,5%, jęczmienia o 12,4%, pszenżyta o 11,7%, pszenicy o 7,1%, żyta o 5,7% oraz owsa i mieszanek zbożowych o 3,5%. Podobna sytuacja występowała na targowiskach województwa łódzkiego, gdzie zanotowano wzrost cen: jęczmienia o 8,9% (średnia cena 79,04 zł/dt) pszenicy o 6,8% (średnia cena 93,48 zł/dt), żyta o 6,8% (średnia cena 64,98 zł/dt) oraz owsa o 4,0% (średnia cena 65,77 zł/dt).

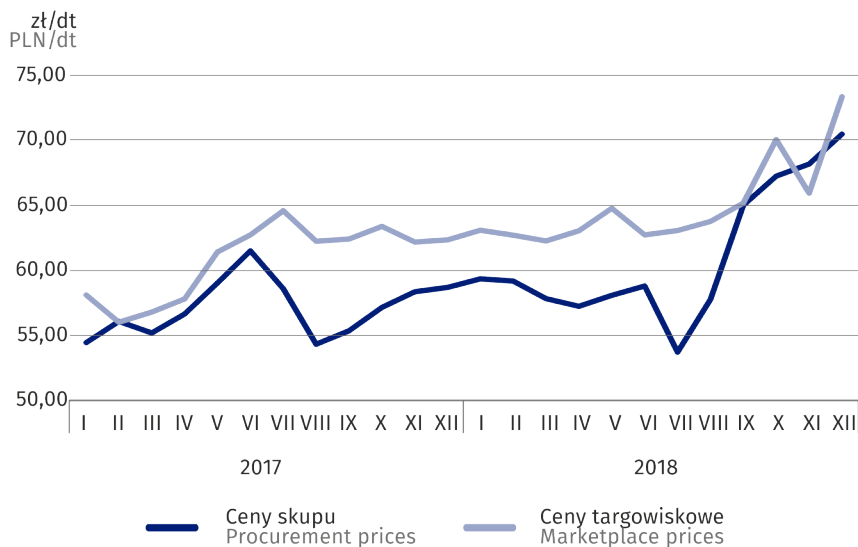
Wykres 24. **Ceny skupu i ceny targowiskowe pszenicy**

Chart 24. Procurement and marketplace prices of wheat

Wykres 25. **Ceny skupu i ceny targowiskowe żyta**

Chart 25. Procurement and marketplace prices of rye

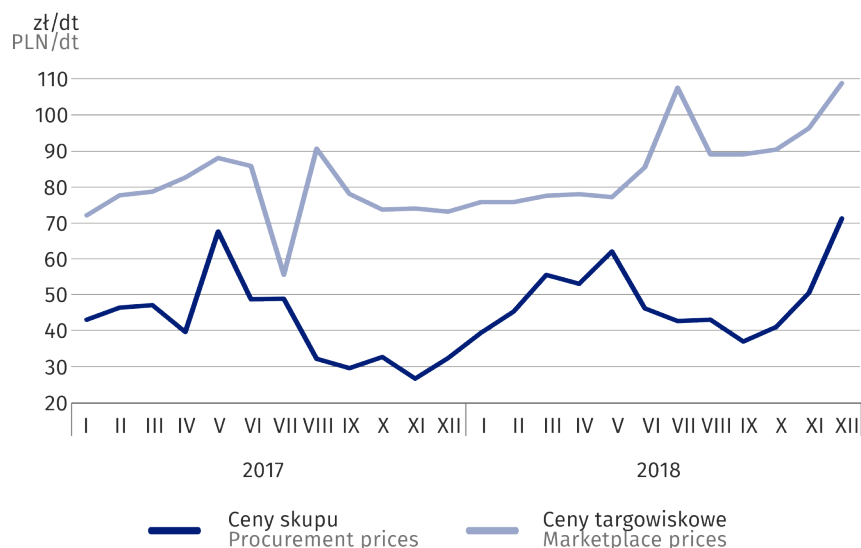
5.2. Ziemiaki

5.2. Potatoes

Skupu ziemniaków w 2018 r. wyniósł 82,0 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim był większy o 13,7%. Średnia cena skupu 1 dt ziemniaków osiągnęła poziom 43,11 zł i była wyższa o 20,1% od ceny notowanej rok wcześniej. W obrocie targowiskowym średnia roczna cena ziemniaków była wyższa o 14,8% od ceny sprzed roku i wyniosła 87,57 zł/dt.

Wykres 26. Ceny skupu i ceny targowiskowe ziemniaków

Chart 26. Procurement and marketplace prices of potatoes

5.3. Buraki cukrowe

5.3. Sugar beets

W 2018 r. skupiono 382,4 tys. ton buraków cukrowych – wzrost wielkości skupu o 2,0%. Średnia cena skupu 1 dt buraka cukrowego wyniosła 11,07 zł i była wyższa o 14,4% od średniej z roku 2017.

5.4. Rzepak przemysłowy

5.4. Industrial rape

W całym 2018 r. skup rzepaku wyniósł 29,8 tys. ton i był wyższy o 11,5% od skupu zanotowanego rok wcześniej. Miało to wpływ na zmniejszenie średniej ceny skupu, która wyniosła 155,53 zł/dt i była niższa od ceny z 2017 r. o 1,9%.

5.5. Warzywa i owoce

5.5. Vegetables and fruit

W omawianym roku skupiono 163,6 tys. ton warzyw – spadek o 8,1% w skali roku. W 2018 r. wzrosły średnie ceny: marchwi o 77,8% (średnia cena 0,64 zł/kg), cebuli o 71,2% (średnia cena 1,25 zł/kg), kapusty o 22,7% (średnia cena 0,92 zł/kg), buraków ćwikłowych o 20,8% (średnia cena 0,29 zł/kg), ogórków o 15,8% (średnia cena 1,69 zł/kg) oraz pomidorów o 12,2% (średnia cena 1,38 zł/kg). Niższa niż w roku poprzednim była jedynie cena skupu kalafiorów o 1,4% (średnia cena 1,46 zł/kg).

Ilość skupionych owoców w 2018 r. była w porównaniu z rokiem 2017 wyższa o 54,5% i wyniosła 408,1 tys. ton. W skali roku zanotowano spadek cen skupu wszystkich notowanych owoców, tj.: wiśni o 79,3%, malin o 71,9%, śliwek o 68,9%, agrestu o 52,2%, porzeczek o 48,2%, czereśni o 46,6%, jabłek o 42,3%, gruszek o 41,5% oraz truskawek o 30,6%. Należy podkreślić, iż tak duży spadek cen spowodowany był bardzo obfitym plonowaniem owoców.

5.6. Żywiec rzeźny

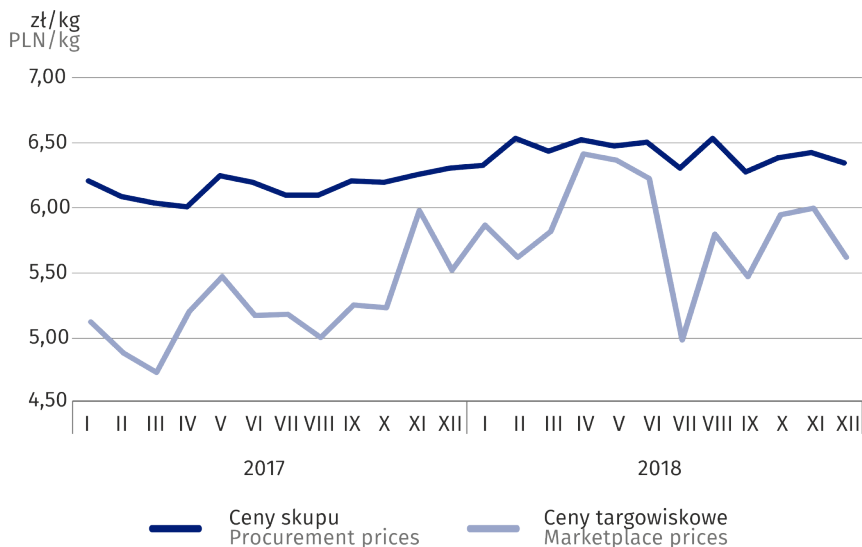
5.6. Animals for slaughter

Skup żywca rzeźnego (bydło, cielęta, świnie, owce, konie i drób) w 2018 r. wyniósł 501,4 tys. ton i był mniejszy o 37,4 tys. ton, tj. o 6,9% od ilości żywca rzeźnego skupionego w 2017 r.

W 2018 r. skupiono 96,5 tys. t żywca wołowego, tj. o 3,4% więcej niż rok wcześniej. Skup żywca cielęcego wyniósł 0,6 tys. ton, tj. spadł o 9,5% w porównaniu z 2017 r. Wyższa była średnia cena skupu bydła wołowego o 3,1% w skali roku, a cieląt rzeźnych o 2,7% niższa niż rok wcześniej. Za 1 kg żywca wołowego w skupie płacono średnio 6,58 zł, a żywca cielęcego 10,48 zł. Na targowiskach województwa łódzkiego średnia cena za 1 kg bydła rzeźnego (bez cieląt) wyniosła 5,85 zł, a za 1 kg żywca cielęcego 9,77 zł. Ceny te były odpowiednio wyższe o 11,9% i niższe o 3,5% od cen notowanych rok wcześniej.

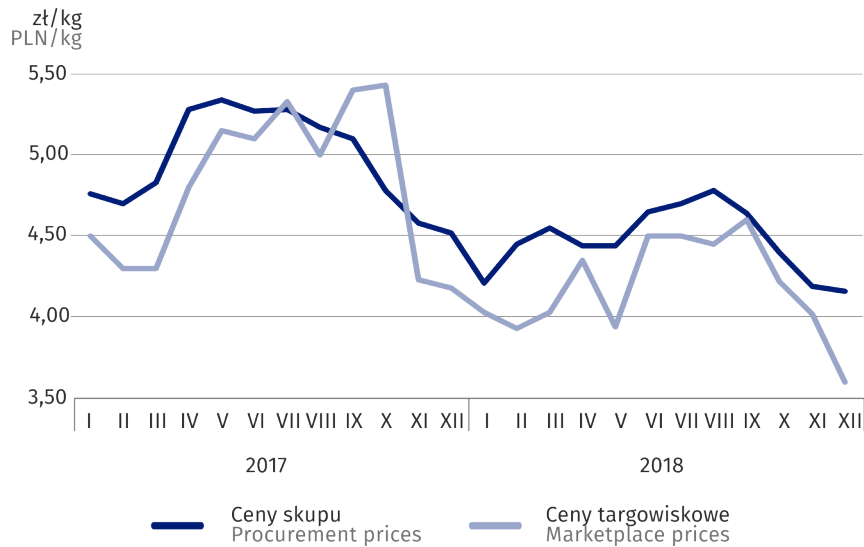
Wykres 27. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wołowego

Chart 27. Procurement and marketplace prices of beef cattle for slaughter

Wykres 28. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wieprzowego

Chart 28. Procurement and marketplace prices of pigs for slaughter

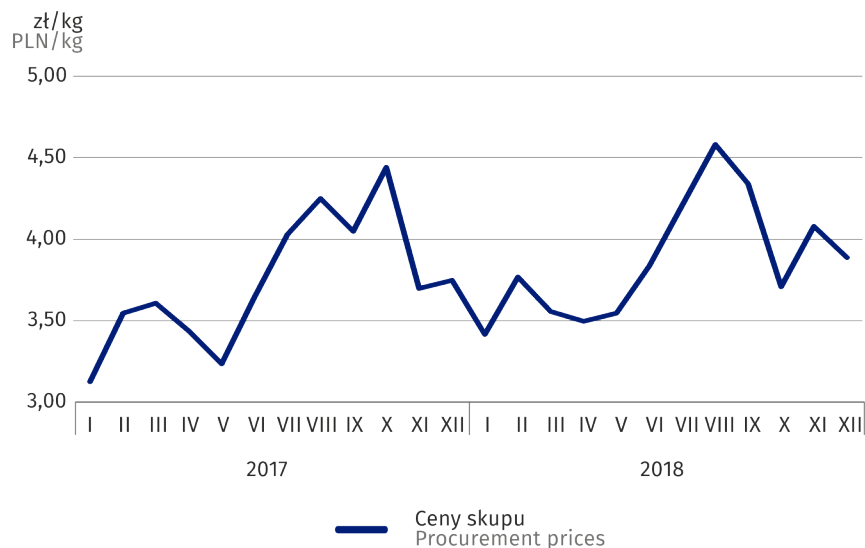

Wielkość skupu żywca wieprzowego w 2018 r. wyniosła 265,8 tys. ton i była niższa niż w roku 2017 o 4,2%. Średnia cena skupu za 1 kg żywca wieprzowego wyniosła 4,45 zł i w porównaniu ze średnią ceną za 2017 r. była niższa o 9,7%. W sprzedaży targowiskowej, podobnie jak w skupie, cena żywca wieprzowego była niższa od notowanej rok wcześniej. Za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 4,18 zł, to oznacza spadek ceny o 13,1%.

Targowiskowa cena prosiąt na chów w 2018 r. była wyższa niż rok wcześniej. W skali roku średnia cena za 1 prosię na chów wzrosła o 2,0% i wyniosła 175,75 zł, podczas gdy w 2017 r. wynosiła 172,38 zł.

Wykres 29. Ceny skupu żywca drobiowego

Chart 29. Procurement prices of poultry

W 2018 r. skupiono 138,4 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 17,1% mniej niż w 2017 r., z tego 109,0 tys. ton stanowiły kurczaki. Średnia roczna cena skupu drobiu wyniosła 3,81 zł/kg i była wyższa od notowanej rok wcześniej o 5,0%. Ceny kur wzrosły o 14,5%, kurczaków o 2,7%, a kaczek o 1,3%.

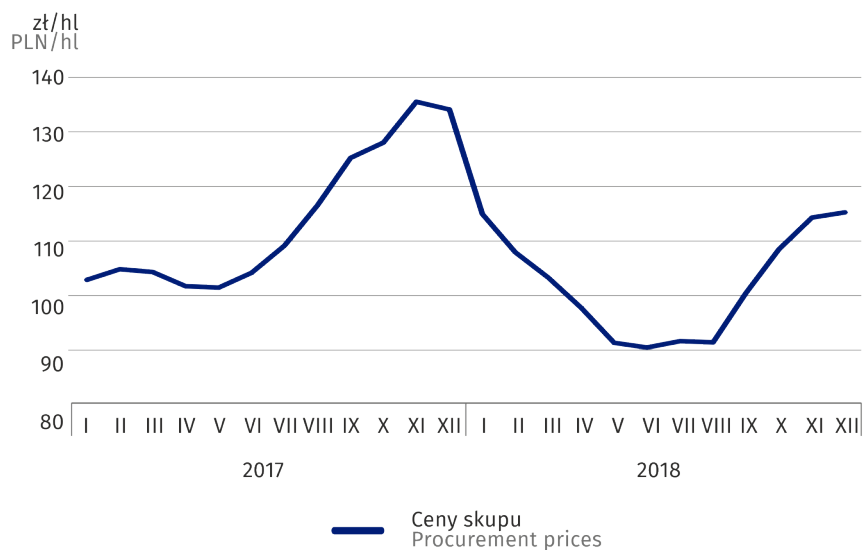
5.7. Mleko

5.7. Milk

Skup mleka krowiego w 2018 r. wyniósł 830830 tys. l i był większy o 0,9% w porównaniu z wielkością skupu w 2017 r. Średnio za 1 hl mleka płacono 120,83 zł tj. o 4,6% mniej niż rok wcześniej.

Wykres 30. Ceny skupu mleka

Chart 30. Procurement prices of milk

Uwagi metodyczne

Methodological notes

I. Źródła danych

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników czerwcowego, reprezentacyjnego badania gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania gospodarstw rolnych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Badanie zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2018 r. według stanu na 1 czerwca 2018 r. (dzień referencyjny) i obejmowało zmienne, między innymi: z zakresu użytkowania gruntów i powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, a także zużycia nawozów w roku gospodarczym 2017/2018
- uogólnionych wyników reprezentacyjnych badań pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych¹,
- sprawozdań statystycznych z zakresu plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodniczych oraz pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem sektora publicznego i prywatnego,
- szacunków i ocen prowadzonych przez rzeczoznawców gminnych i wojewódzkich GUS dla danych nieobjętych sprawozdawczością,
- sprawozdań statystycznych z zakresu skupu produktów rolnych od gospodarstw państwowych i od sektora prywatnego.

II. Ważniejsze definicje, pojęcia spisowe i zasady spisywania

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nie posiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej skali (określonej odpowiednimi progami), w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości

¹ Badania pogłowia bydła, owiec i drobiu prowadzone są 2-krotnie w roku, tj. w czerwcu i w grudniu, natomiast badania trzody chlewnej 3-krotnie w roku, tj. w marcu, czerwcu i w grudniu.

prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, dział 01, grupy:

- uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- 01.3 – rozmnażanie roślin,
- 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),
- 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa indywidualnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa, czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Siedziba użytkownika rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie **siedziba gospodarstwa**).

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania - własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej, tj. utrzymywanych zgodnie z normami, spełniające wymogi Ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551, z późniejszymi zmianami), na którą składają się:
 - łąki trwałe,
 - pastwiska trwałe,
 - uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
 - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - zasiewy (z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych),
 - grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2018 r.).

Łąki trwałe to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hał i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hał i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz

z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia sadów, szkótek drzew i krzewów owocowych, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, wikliny, innych gruntowych upraw trwałych, w tym tarniny, derenia, morwy, głogu, rokitnika i choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew owocowych, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie oraz drzewa i krzewy poza sadami. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone). Do gruntów ugorowanych nie zaliczono gruntów przygotowanych pod zasiewy (np. warzyw), które do 1 czerwca 2018 r. były nieobsiane lub nieobsadzone.

Lasy i grunty leśne to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkótek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię plantacji o krótkiej rotacji – niezależnie od rodzaju gruntów na jakich zostały założone.

Pozostałe grunty to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Powierzchnia zasiewów

Zasiewy to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych. Nie zalicza się tu także plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zboż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszkami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie itp.).

Do grupy „**zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się zboża podstawowe (pszenicę, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Grupa „**przemysłowe**” obejmuje buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), słonecznik na ziarno, konopie, tytoń, chmiel, cykorię oraz inne oleiste (mak, gorczyca, soja i inne).

Do grupy „**strączkowych na ziarno**” zalicza się strączkowe jadalne (groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno np. soczewicę, ciecierzycę), strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Grupa „**pastewne**” obejmuje uprawy roślin okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi) na zielonkę, kukurydzę na zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), zioła i przyprawy, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafior (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2018 r. pod zbiory warzyw w 2018 r.

Powierzchnia uprawy „**warzyw pod osłonami**” to powierzchnia warzyw i rozsady warzyw na potrzeby gospodarstwa, uprawianych pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia obsadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). Nie uwzględniono tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki (którą ujęto w grupie „pozostałe”).

Powierzchnię uprawy ziemniaków, warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych oraz grupy „pozostałych upraw” podaje się **bez powierzchni w ogrodach przydomowych**, która zgodnie z klasyfikacją UE jest odrębną pozycją wyszczególnioną w użytkowaniu gruntów.

Nawożenie

Nawozy są to produkty dostarczające roślinom składników pokarmowych i poprawiające żyzność gleb. Wyróżnia się:

- **nawozy mineralne** uzyskiwane w drodze procesów chemicznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe,
- **nawozy organiczne** czyli substancje organiczne pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego.

Czysty składnik jest to zawartość czystego składnika wyrażona w kg N – azotu, P₂O₅ – fosforu, K₂O – potasu.

Produkcja rolnicza

Wielkość produkcji roślinnej (głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych) obliczono na podstawie:

- wyników czerwcowego badania reprezentacyjnego w zakresie powierzchni zasiewów,
- wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów zbóż i pozostałych upraw oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
- sprawozdań statystycznych z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek z udziałem mienia sektora prywatnego i publicznego.

W rolnictwie, pod pojęciem „**plon**” przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemioplodu zebranych z jednostki powierzchni (1 ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto przelicznik: 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględnia się ziarno półsuche, tj. zawierające 15,1%-16,0% wody, a przy szacowaniu plonów rzepaku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

Produkcję buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz niektórych gatunków roślin przemysłowych zweryfikowano wynikami skupu tych ziemioplodów.

W publikacji oprócz danych o produkcji poszczególnych upraw podano wielkości dotyczące pełnych grup, np.:

- oleiste, które obejmują: rzepak i rzepik ozimy i jary, mak, słonecznik, soję, gorczycę i inne oleiste,
- warzywa pozostałe, które obejmują: pietruszkę, pory, selery, rzodkiewkę, sałatę, rabarbar i inne,
- pozostałe owoce z drzew, które obejmują: brzoskwinie, morele i orzechy włoskie,
- pozostałe jagodowe, które obejmują: aronię, borówkę wysoką, żurawinę, pigwowca, i inne.

Zwierzęta gospodarskie

Każdorazowo spisowi podlegają **zwierzęta gospodarskie**, znajdujące się w gospodarstwie, zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie.

Za **krowy mleczne** uważa się krowy, które ze względu na rasę, odmianę lub szczególne właściwości, utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą

technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

Informacje o pogłowie bydła i owiec zawarte w niniejszej publikacji dotyczą stanów w dniu 1 czerwca i 1 grudnia 2018 r., natomiast dane o pogłowie trzody chlewnej dotyczą stanu liczebności w dniu 1 marca, 1 czerwca i 1 grudnia 2018 r.

Skup i ceny produktów rolnych

Dane dotyczące **skupu i cen produktów rolnych** opracowano na podstawie:

- miesięcznych meldunków i półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych,
- sprawozdań ankietarów Urzędu Statystycznego w Łodzi o poziomach cen produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Badaniem miesięcznym i półrocznym objęte są osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (w tym spółki cywilne i jawne). Osoby fizyczne są zobowiązane do sporządzenia sprawozdania półrocznego w przypadku, gdy wartość skupu produktów rolnych w okresie półrocza przekracza 10 tys. zł. Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych roślinnych i zwierzęcych skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o cenach skupu dotyczą przeciętnych rocznych lub miesięcznych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

Ceny targowiskowe są to przeciętne ceny miesięczne obliczone jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne oblicza się jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

III. Ważniejsze grupowania i zakres publikowania danych

Dane, opracowane **według siedziby użytkownika**, dotyczące użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów oraz pogłowa zwierząt gospodarskich, zostały przedstawione dla rolnictwa ogółem oraz dla gospodarstw indywidualnych (gospodarstw rolnych osób fizycznych).

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięty, z wyjątkiem grup:

- „0-1”, gdzie przedział jest obustronnie domknięty $<0,00-1,00>$,
- „1-2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01-1,99)$.

Wszystkie przedziały grup obszarowych upraw są lewostronnie domknięte.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrążeń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrążeń mogą nie sumować się na 100%. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.